

Szczecin

Analiza realizacji

Strategii Rozwoju Szczecina 2025
i
Wieloletniego Programu Rozwoju Szczecina
za 2016 rok

Szczecin, grudzień 2017 r.

Urząd Miasta Szczecin
Biuro Strategii

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	3
2.	REALIZACJA WIELOLETNIEGO PROGRAMU ROZWOJU SZCZECINA (WPRS)	3
3.	MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII.....	13
3.1.	MONITORING STRATEGII – 5 WSKAŹNIKÓW STRATEGICZNYCH	24
3.2.	MONITORING STRATEGII – MONITORING WSKAŹNIKOWY CELU I	26
3.3.	MONITORING STRATEGII – MONITORING WSKAŹNIKOWY CELU II	28
3.4.	MONITORING STRATEGII – MONITORING WSKAŹNIKOWY CELU III	30
3.5.	MONITORING STRATEGII – MONITORING WSKAŹNIKOWY CELU IV	33
3.6.	ANALIZA REALIZACJI STRATEGII - PODSUMOWANIE	35

1. Wprowadzenie

Niniejszy dokument pn. „Analiza realizacji Strategii Rozwoju Szczecina i Wieloletniego Programu Rozwoju Szczecina za lata 2015 i 2016” (dalej: „**Raport**”) stanowi kolejne opracowanie z cyklu dokumentów publikowanych dotychczas pod nazwą „Informacja z realizacji Strategii i Wieloletniego Programu Szczecin”. Raport został przygotowywany zgodnie z zapisami „Strategii Rozwoju Szczecina 2025” (dalej: „**Strategia**”), przyjętej uchwałą Rady Miasta Szczecin w dniu 19 grudnia 2011 roku¹.

Raport stanowi syntetyczną informację o stopniu realizacji Strategii. Zawiera on także dane liczbowe dotyczące wykonania „Wieloletniego Programu Rozwoju Szczecina” (dalej: „**WPRS**”).

Raport powstał na podstawie informacji zebranych przez Biuro Strategii Urzędu Miasta Szczecin, w ramach którego funkcjonuje Zespół ds. Strategii i Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego, prowadzący sekretariat Rady Strategii. „Informacja z realizacji Strategii i WPRS” była przygotowywana corocznie i standardowo obejmowała dane za rok poprzedni. W odróżnieniu od poprzednich dokumentów tego rodzaju, niniejszy Raport obejmuje informacje za lata 2015-2016, jednak część danych dotyczących obszarów metropolitalnych została zaktualizowana dla całego okresu odniesienia (tj. od roku 2011), w związku ze zmianą delimitacji tych obszarów na poziomie statystyki krajowej. W ich przypadku przyjęto delimitację według składu porozumień zawiązanych dla realizacji zintegrowanych inwestycji terytorialnych².

Zgodnie z zapisami Strategii bezpośrednim narzędziem jej realizacji jest WPRS, który składa się z zadań strategicznych. Zadania i projekty strategiczne bezpośrednio korespondują z celami strategicznymi rozwoju Miasta. Za realizację poszczególnych celów strategicznych są odpowiedzialni Koordynatorzy programów strategicznych powołani w randze Zastępców Prezydenta Miasta. Koordynatorzy opracowują koncepcję realizacji celów strategicznych w postaci programów strategicznych. Programy te mają charakter porządkujący realizację poszczególnych celów strategicznych i w ramach tych celów grupują projekty i zadania strategiczne. Jednocześnie, elementem zarządzania rozwojem Miasta pozostają polityki.

2. Realizacja Wieloletniego Programu Rozwoju Szczecina (WPRS)

Koncepcja i schemat tworzenia WPRS

WPRS składa się z działań, grupowanych i tworzących poszczególne zadania strategiczne (mające wpływ na realizację celów Strategii) przewidziane do realizacji w okresie pięcioletnim. WPRS jest tzw. „dokumentem kroczącym”, aktualizowanym w cyklu rocznym.

Punktem wyjścia do sporządzenia WPRS jest zgłoszenie strategicznych zadań przez Koordynatorów Programów strategicznych³ do Biura Strategii, które jest jednostką odpowiedzialną za koordynację rozwoju Miasta. Zgłoszeń zadań realizowanych przez Miasto Szczecin dokonano przy użyciu Zintegrowanego Systemu Informatycznego – Finansowo-Księgowego. Koordynatorzy przypisali zadania uznane za strategiczne (realizujące Strategię) do jednego z celów operacyjnych Strategii Rozwoju Szczecina 2025, według poniższego schematu:

¹ Uchwała nr XIV/320/11 Rady Miasta Szczecin z dnia 19 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia *Strategii Rozwoju Szczecina 2025*.

² Poprzednio dane ilościowe dla obszarów metropolitalnych były zbierane – z pewnymi wyjątkami – zgodnie z delimitacją miejskich obszarów funkcjonalnych zaproponowaną przez prof. P. Śleszyńskiego w opracowaniu przygotowanym na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego: „Kryteria delimitacji Miejskich Obszarów Funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 2013. Wspomniane wyjątki dotyczyły delimitacji Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (SOM), którego skład przyjmowano zgodnie z aktualnym składem członków SSOM, a także Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego, dla którego przyjęto delimitację umowną opierającą się na całych powiatach, o ile ludność gmin-członków OF z terenu danego powiatu stanowi co najmniej 50% ludności tego powiatu.

³ Zastępcy Prezydenta Miasta, będący dysponentami wyodrębnionych części budżetu Miasta poprzez wydziały i biura Urzędu Miasta Szczecin.

Cele strategiczne			
I.	II.	III.	IV.
Szczecin - miasto wysokiej jakości życia	Szczecin - miasto nowoczesnej, konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki	Szczecin – miasto o wysokim kapitale intelektualnym	Szczecin – atrakcyjne miasto metropolitalne
Cele operacyjne			
I.1.	II.1.	III.1.	IV.1.
Ochrona oraz wykorzystanie walorów przyrodniczych	Wspieranie rozwoju biznesu lokalnego i dopływu inwestycji zewnętrznych	Budowanie kapitału społecznego szczecinian, wzrost zaufania między ludźmi, poprawa relacji Miasto-Obywatel oraz pobudzenie aktywności społecznej	Intensyfikacja i wzrost efektywności współpracy międzynarodowej
I.2.	II.2.	III.2.	IV.2.
Rewitalizacja i rozwój przestrzeni miejskiej	Podnoszenie innowacyjności przedsiębiorstw	Wspieranie rozwoju szczecińskiego ośrodka naukowego oraz współpracy środowisk nauki, gospodarki, kultury, sportu oraz lokalnych elit	Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta
I.3.	II.3.	III.3.	IV.3.
Wspieranie rozwoju efektywnych usług społecznych	Zdynamizowanie rozwoju turystyki z wykorzystaniem zasobów przyrodniczych i dziedzictwa historyczno-kulturowego	Poszerzanie zakresu, dostępności i jakości edukacji	Wspieranie rozwoju i harmonizacja metropolitalnych funkcji Szczecina oraz realizacja projektów budujących prestiż miasta

Podział działań i zadań według celów operacyjnych ma charakter umowny i wynika z demarkacji wyznaczonej zakresem celów Strategii, zgodnie z ich opisem i kierunkami podejmowanych zadań. W przypadku, gdy zadanie realizuje więcej niż jeden cel Strategii, określono cel nadrzędny (ranga 1), do którego w sposób umowny „przypisano” dane zadanie. W ten sposób podział przedstawiony w WPRS nadaje zadaniom strategicznym strukturę i nie ogranicza ich oddziaływania jedynie do wskazanego (umownie) celu Strategii.

Biuro Strategii prowadzi wstępną weryfikację zgłoszonych zadań strategicznych, która polega na analizie istoty i celów poszczególnych zadań pod kątem ich zgodności ze Strategią, a także poprawności przypisania zgłoszonych zadań do poszczególnych celów Strategii.

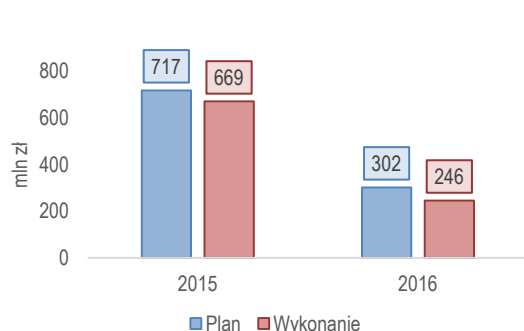
Wstępnie ocenione przez Biuro Strategii propozycje zadań strategicznych trafiają pod obrady Rady Strategii, która dokonuje wyboru konkretnych działań i zadań do WPRS. Rada Strategii rekomenduje konkretne projekty i zadania strategiczne do WPRS w oparciu o następujące kryteria:

1. wpływ na realizację celu strategicznego,
2. efektywność finansowa i ekonomiczna,
3. możliwość pozyskania środków bezzwrotnych,
4. komplementarność i spójność z innymi projektami,
5. stopień przygotowania projektu do realizacji.

Preferowane są inwestycje, które uzyskały dofinansowanie zewnętrzne, w tym zwłaszcza ze środków bezzwrotnych, tym niemniej kryterium to nie jest kryterium rozstrzygającym. Wybierając zadania do WPRS, Rada Strategii kieruje się także priorytetami rozwoju, jakie przyjęła w horyzoncie WPRS. Rada Strategii za strategiczne uznała wszystkie zadania (wydatki) majątkowe Miasta Szczecin.

Realizacja WPRS w latach 2015 i 2016

W latach 2015 i 2016 nakłady na realizację WPRS wyniosły odpowiednio 669,5 mln zł i 245,7 mln zł, co stanowiło 93% i 81% planu na te lata. Planowane w 2015 r. łączne nakłady na realizację WPRS w okresie 2015-2023 wynosiły 3 610,3 mln zł, zaś w 2016 r. dokonano korekty tej kwoty do poziomu 3 613,1 mln zł.

Źródła finansowania

(wykonanie) (mln PLN)	2015	2016
Dotacje	14,5	24,6
Europejski Bank Inwestycyjny	47,8	0,0
Partycypacja	4,1	1,2
Środki pomocowe UE	288,8	0,1
Własne	314,2	219,9

Rok 2015 był okresem wysoce kapitałochłonnym inwestycji infrastrukturalnych, realizowanych w ramach celu operacyjnego IV.2. Na dwie największe inwestycje Miasto wydało prawie 387 mln PLN⁴, a więc więcej niż suma wydatków na WPRS w 2016 r. Obecność tych dwóch inwestycji w WPRS to podstawowa przyczyna tak istotnej różnicy w wydatkach pomiędzy dwoma analizowanymi latami, zaś ich realizacja była możliwa m.in. dzięki partycypacji środków pomocowych UE⁵. Biorąc pod uwagę m.in. fakt, że wydatki na WPRS w 2014 r. i w latach wcześniejszych były zbliżone do poziomu z roku 2016⁶, 2015 r. należy uznać za okres szczególnie wzmożonej aktywności inwestycyjnej.

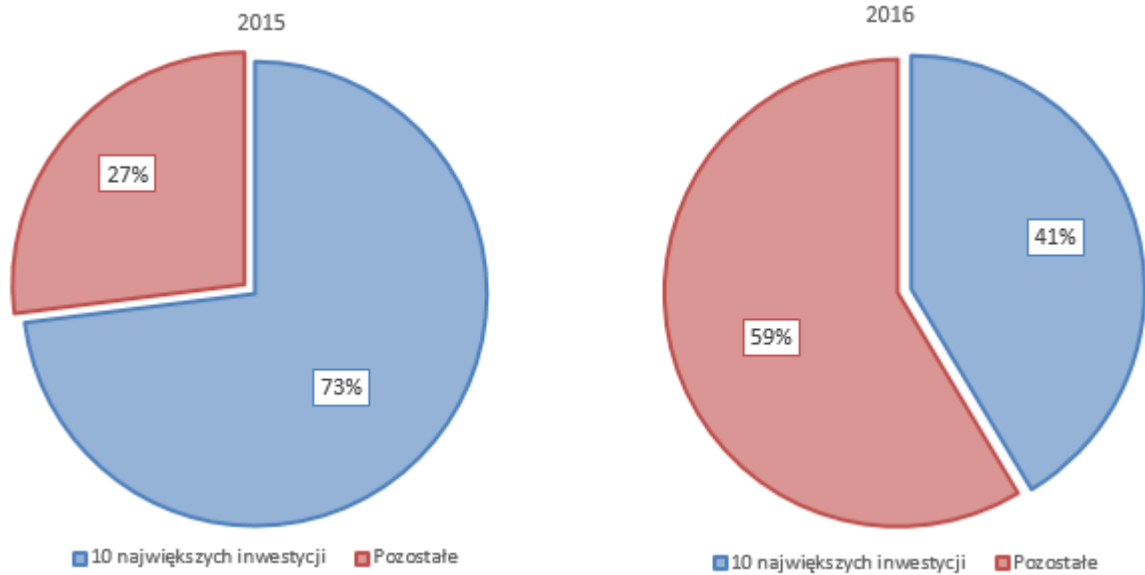
Źródła finansowania wydatków na realizację Strategii (wg wykonania) stanowiły w przeważającej części środki własne (47% i 89% WPRS 2015 i 2016) oraz (w 2015 r.) środki pomocowe UE (43% WPRS 2015). Środki pomocowe kierowane były w szczególności na realizację inwestycji infrastrukturalnych realizowanych w ramach celu IV.2, gdzie w montażu na realizację inwestycji udział tych środków wynosił 59%. Rok 2016 był pierwszym od 3 lat okresem w którym Miasto Szczecin nie korzystało ze środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego, z których w okresach poprzednich finansowane było 7% (2015 r.) i 13% (2014 r.) nakładów.

Struktura nakładów inwestycyjnych charakteryzowała się umiarkowanym rozproszeniem w 2015 r. i dużym w 2016 r.

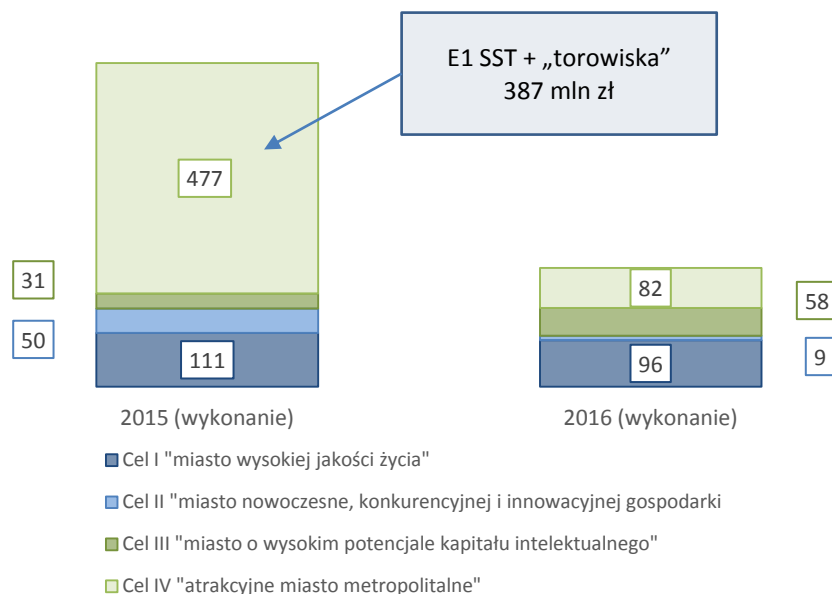
⁴ Były to: Budowa i przebudowa torowisk w Szczecinie oraz Budowa Szczecińskiego Szybkiego Tramwaju – SST – etap I.

⁵ 2016 r. w dalszym ciągu stanowił *de facto* okres przejściowy pomiędzy okresami programowania na lata 2007-2013 a 2014-2020.

⁶ W 2014 r. wydatki na WPRS wyniosły 465 mln zł (plan) i 424 mln (wykonanie). Środki pomocowe UE stanowiły 22% wydatków, zaś środki własne 64%.

W latach 2015 i 2016 do realizacji zaplanowano odpowiednio 216 i 330 zadań, o średniej wartości 2,93 mln i 0,74 mln. Jednocześnie mediana wydatków znajdowała się na zbliżonym poziomie (200 tys. w 2015 r. i 100 tys. w 2016 r.), co świadczy o dużej liczbie mniejszych inwestycji i silnym rozproszeniu wydatków na WPRS. Największe inwestycje realizowane są w ramach celu IV, podczas gdy najmniejsze towarzyszą w szczególności celom II i III. Inwestycje realizowane w ramach poszczególnych celów omawiamy szczegółowo w kolejnych akapitach, począwszy od celu IV.

Cel IV – Szczecin – Atrakcyjne miasto metropolitalne

Jak wspomniano powyżej, w 2015 r. największe nakłady pochłonęła realizacja dwóch zadań infrastrukturalnych w ramach celu IV (który jest najbardziej kapitałochłonny): przebudowa torowisk i Etap I Szczecińskiego Szybkiego Tramwaju. W ostatnich latach realizacja celu IV odbywała się głównie poprzez

cele operacyjne IV.2 i IV.3, skupione odpowiednio wokół dostępności infrastrukturalnej i komunikacyjnej oraz rozwoju metropolitalnych funkcji Szczecina.

Oprócz opisanych powyżej dwóch największych inwestycji, w 2015 r. Miasto zrealizowało liczne inwestycje drogowe. Przebudowano m.in. ulice Potulicką, Narutowicza, Niepodległości, Wyzwolenia, Białą, Aluminiową, 9 Maja, Szafera. Prowadzono także wymianę nawierzchni drogowych w ramach licznych mniejszych przedsięwzięć zawartych w zadaniu „Program remontów nawierzchni ulic” oraz „Jedna ulica rocznie”. Zrealizowano także kolejny etap Trasy Północnej, tj. przebudowano ul. Księcia Wacława na odcinku od ul. Orzeszkowej do ul. Przyjaciół Żołnierza.

Kontynuowano również prace nad budową zakładu termicznego unieszkodliwiania odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego – w 2015 r. inwestycja pochłonęła około 7 mln zł. Inną inwestycją wartą odnotowania było dokapitalizowanie Portu Lotniczego w Goleniowie kwotą 3 mln zł, przeznaczoną na wsparcie planu modernizacyjnego realizowanego na terenie Portu^{7 8}. Poniżej zaprezentowano 10 największych inwestycji realizowanych w 2015 r. w ramach celu IV, uszeregowanych od najbardziej kapitałochłonnych.

Nazwa zadania	Cel operacyjny	Wydział realizujący	Plan (PLN)	Wykonanie (PLN)	% planu
Budowa i przebudowa torowisk w Szczecinie	IV.2. Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta	WGKiOŚ	218 345 920	216 239 709	99%
Budowa Szczecińskiego Szybkiego Tramwaju - SST - etap I	IV.2. Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta	WIM	170 550 000	170 523 239	100%
Przebudowa ulic: Potulicka, Narutowicza	IV.2. Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta	WIM	38 895 498	38 372 511	99%
Trasa Północna, etap Ib - Przebudowa ul. Wacława od ul. Orzeszkowej do ul. Przyjaciół Żołnierza	IV.2. Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta	WIM	7 873 747	7 514 939	95%
Budowa zakładu termicznego unieszkodliwiania odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego	IV.3. Wspieranie rozwoju i harmonizacja metropolitalnych funkcji Szczecina oraz realizacja projektów budujących prestiż miasta	WGKiOŚ	7 000 000	7 000 000	100%
Przebudowa Alei: Niepodległości i Wyzwolenia	IV.2. Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta	WGKiOŚ	6 023 600	5 713 255	95%
Program remontów nawierzchni ulic	IV.2. Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta	WGKiOŚ	5 586 720	5 586 685	100%
Poprawa funkcjonowania transportu miejskiego w aglomeracji szczecińskiej poprzez zastosowanie systemów telematycznych	IV.2. Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta	WGKiOŚ	5 233 845	5 043 892	96%
Program remontów i przebudowy dróg i chodników, w tym "Jedna ulica rocznie"	IV.2. Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta	WGKiOŚ	3 827 209	3 827 209	100%

⁷ <http://szczecin.onet.pl/zakonczone-modernizacje-lotniska-szczecin-goleniow/vk9nwj> - dostęp 06.07.2017 r.

⁸ Spółka dokonała podwyższenia kapitału o łączną kwotę 8 mln, z czego akcje o wartości 5 mln zł objął Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego, zaś 3 mln zł miasto Szczecin. Łączne nakłady inwestycyjne na zakończoną w 2015 r. modernizację wyniosły około 100 mln zł.

Przebudowa torowiska tramwajowego w ul. 3 Maja	IV.2. Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta	WGKiOŚ	3 666 004	0	0%
---	---	--------	-----------	---	----

Średni poziom wykonania największych 10 inwestycji planowanych do realizacji w ramach celu IV wyniósł w 2015 r. 88% (bez zadania nr 10 – przebudowa torowiska tramwajowego w ul. 3 Maja byłoby to 98%, inwestycja nie została zrealizowana).

Na 2016 r. w ramach celu IV zaplanowano liczne mniejsze inwestycje (67 zadań o planowanej wartości jednostkowej poniżej 1 mln zł), zaś wśród największych nie było zadań wartościowo zbliżonych do okresu poprzedzającego. Największe wydatki poniesiono w związku z realizacją przedsięwzięć drogowych, m.in. zlokalizowanych na skrzyżowaniu ul. Wernyhory, Mickiewicza i Reduty Ordon, a ponadto ulic Floriana Krygiera i Wiosennej. Realizowano także cykle „mniejszych” remontów dróg i ulic, m.in. poprzez „Program remontów nawierzchni ulic” i „Program Północ”. W 2016 r. warte odnotowania były także inwestycje w budowę Park & Ride (7,3 mln zł), kolejne podwyższenie kapitału Portu Lotniczego Szczecin-Goleniów sp. z o.o. (o 7 mln zł) oraz w spółkach autobusowych (o 5,2 mln zł). Ważnym przedsięwzięciem realizowanym w ramach celu IV była także kontynuacja działań modernizacyjnych na terenie dworca głównego oraz planowane utworzenie tzw. „dworca górnego”, czyli centrum przesiadkowego od strony ul. Owocowej. Ta bardzo istotna w kontekście poprawy dostępności komunikacyjnej i wygody pasażerów inwestycja najprawdopodobniej nie zostanie zrealizowana w całości w bieżącej perspektywie finansowej.

Średni poziom wykonania 10 największych inwestycji w 2016 r. wyniósł 94%, podczas gdy stopień wykonania całego planu to 84%.

Zadanie	Cel Operacyjny	Dysponent	Plan	Wykonanie	Wykonanie / Plan
Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na skrzyżowaniu ulic Wernyhory, Mickiewicza, Reduty Ordon	IV.2. Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta	WGKiOŚ	10 184 567	9 879 254,94	97%
Modernizacja ul. Floriana Krygiera	IV.2. Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta	WGKiOŚ	9 920 000	4 938 010,29	50%
Przebudowa ul. Wiosennej	IV.2. Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta	WGKiOŚ	7 659 621	7 659 620,24	100%
Budowa Parkingu Park & Ride przy przystanku tramwajowym SST "Lotnisko"	IV.2. Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta	WIM	7 323 972	7 323 971,61	100%
Podwyższenie kapitału - Port Lotniczy Szczecin-Goleniów Sp. z o.o.	IV.2. Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta	BS	7 000 000	7 000 000,00	100%
Podwyższenie kapitału w spółkach autobusowych	IV.2. Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta	WGKiOŚ	5 217 311	5 217 300,00	100%
Program remontów nawierzchni ulic	IV.2. Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta	WGKiOŚ	5 115 225	5 115 222,43	100%
Program przebudowy ulic i chodników w rejonie Wałów Chrobrego	IV.2. Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta	WGKiOŚ	4 279 319	4 279 318,33	100%

Przebudowa torowiska tramwajowego w ul. 3 Maja	IV.2. Poprawa dostępności transportowej i układu komunikacyjnego miasta	WGKIOŚ	3 865 496	3 865 495,85	100%
--	---	--------	-----------	--------------	------

Cele strategiczne – I, II, III

W zakresie celów I, II, III największe inwestycje zarówno w 2015 r. jak i 2016 r. realizowano poprzez cele operacyjne I.2 – rewitalizacja i rozwój przestrzeni miejskiej oraz I.3 – wspieranie rozwoju efektywnych usług społecznych. W 2015 r. wysokie nakłady poniesiono także na realizację celów II.3 i III.3. W poniższej tabeli zaprezentowano po dwa największe wydatki dla każdego z celów operacyjnych (w zakresie celów I, II, III) realizowanych w latach 2015 i 2016⁹.

Cel Operacyjny	Zadanie	2015		2016		
		Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie	
I.1. Ochrona oraz wykorzystanie walorów przyrodniczych	Energooszczędne oświetlenie uliczne w Gminie Miasto Szczecin - program SOWA	9 994 601	9 407 766	Zmniejszenie zanieczyszczeń powietrza w szczecinie – Etap II – Program KAWKA	11 011 630	8 448 211
	Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Część 1 - Program pilotażowy - KAWKA - Gmina Miasto Szczecin	4 899 971	3 286 705	Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Część 1 - Program pilotażowy - KAWKA - Gmina Miasto Szczecin	1 521 711	680 591
I.2. Rewitalizacja i rozwój przestrzeni miejskiej	Przygotowanie nieruchomości	21 259 230	16 702 244	Pozyskiwanie, modernizacja budynków i wolnych lokali mieszkalnych	15 721 000	13 630 173
	Modernizacja budynków zasobu Wspólnot Mieszkaniowych z udziałem Gminy Miasto Szczecin objętego funduszem remontowym	15 012 000	14 972 937	Modernizacja budynków zasobu Wspólnot Mieszkaniowych z udziałem Gminy Miasto Szczecin objętego funduszem remontowym	15 177 739	15 162 198
I.3. Wspieranie rozwoju efektywnych usług społecznych	Rezerwa celowa na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego	4 100 000	0	Budowa Hali Tenisowej przy al. Wojska Polskiego	4 932 349	1 678 389
	Dostosowanie budynków do wymogów przeciwpożarowych	3 876 662	2 981 625	Rezerwa celowa na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego	4 100 000	0
II.1. Wspieranie rozwoju biznesu lokalnego i dopływu inwestycji zewnętrznych	Doprowadzenie niezbędnej infrastruktury technicznej do stref inwestycyjnych Trzebusza i Dunikowa przeznaczonych pod funkcje przemysłowo - składowe	1 100 762	1 072 627	Doprowadzenie niezbędnej infrastruktury technicznej do stref inwestycyjnych Trzebusza i Dunikowa przeznaczonych pod funkcje przemysłowo - składowe	2 545	2 545

⁹ Do niektórych celów operacyjnych w latach 2015 i 2016 nie przyporządkowano żadnych wydatków.

	Przygotowanie i uzbrojenie terenów pod inwestycje komercyjne, produkcyjno-usługowe	80 000	75 474			
II.2. Podnoszenie innowacyjności przedsiębiorstw	Podwyższenie kapitału - Szczeciński Park Naukowo - Technologiczny Sp. z o.o.	3 700 000	3 700 000			
II.3. Zdynamiczowanie rozwoju turystyki z wykorzystaniem zasobów przyrodniczych i dziedzictwa historyczno-kulturowego	Budowa Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego Euroregionalne Centrum Edukacji Wodnej i Żeglarskiej	17 008 972	15 114 991	Szczeciński Rower Miejski	2 900 000	2 900 000
	Przygotowanie części Wyspy Grodzkiej pod budowę transgranicznej bazy turystyki żeglarskiej	13 641 307	13 331 594	Szczeciński Rower Miejski - II etap	1 500 000	1 495 908
III.1. Budowanie kapitału społecznego szczecinian, wzrost zaufania między ludźmi, poprawa relacji Miasto-Obywatel oraz pobudzenie aktywności społecznej	Współfinansowanie inwestycji Rad Osiedli	5 846 038	3 937 144	Współfinansowanie inwestycji Rad Osiedli	6 661 778	0
	Informatyzacja	2 950 000	2 946 491	Realizacja budżetu obywatelskiego	3 736 029	3 716 316
III.2. Wspieranie rozwoju szczecińskiego ośrodka naukowego oraz współpracy środowisk nauki, gospodarki, kultury, sportu oraz lokalnych elit	Podwyższenie kapitału STBS - Program Student	100 000	100 000	Podwyższenie kapitału STBS - Program Absolwent	633 825	633 581
	Wspieranie produkcji filmowej	100 000	97 474	Poprawa stanu technicznego obiektów oświatowych	150 000	150 000
III.3. Poszerzanie zakresu, dostępności i jakości edukacji	Poprawa stanu technicznego obiektów oświatowych	7 484 810	7 418 217	Rozbudowa budynku SP nr 59 o segment dydaktyczny	13 300 000	12 635 606
	Przebudowa z renowacją zabytkowego budynku Państwowej Szkoły Muzycznej I Stopnia w Szczecinie na cele edukacyjne i kulturalne	3 630 379	3 463 321	Budowa hali specjalistycznej przy Zespole Szkół Sportowych przy ul. Małopolskiej	4 727 075	11 897 909

W obu analizowanych latach względnie duże kwoty zostały przeznaczone na wydatki związane z szeroko rozumianą rewitalizacją tkanki miejskiej.

W 2015 r. cel I.2 był realizowany m.in. poprzez: inwestycje w ramach funduszy remontowych Wspólnot Mieszkaniowych z udziałem Gminy, kolejny etap modernizacji gmachu Urzędu Miasta, ważną dla mieszkańców dzielnicy Niebuszewo rewitalizację Stawu Brodowskiego oraz program „Zielone podwórka i

przedogródki". W ramach tego celu realizowano także inwestycje o pokrewnym przeznaczeniu, takie jak System Informacji Przestrzennej Miasta Szczecin, podwyższenie kapitału TBS Prawobrzeże (w związku z przekazaniem budynków przy ul. Koszarowej), podwyższenie kapitału SFP sp. z o.o. – Fundusz Pożyczkowy dla wspólnot mieszkaniowych. Dwa ostatnie zadania miały na celu zasilenie w kapitał instytucji zajmujących się wspieraniem procesów rewitalizacyjnych.

W 2016 r. na cel operacyjny I.2 zaplanowano 88,9 mln zł i był to jeden z nielicznych celów operacyjnych, na których realizację przeznaczono wyższą kwotę niż w 2015 r.¹⁰. Grupy wydatków były analogiczne jak w 2015 r., największe kwoty przeznaczono na zadania związane z pozyskaniem i modernizacją budynków i lokali własnych, modernizację budynków wspólnot, w których Miasto ma udziały, przygotowanie nieruchomości. Kontynuowano m.in. modernizację gmachu Urzędu Miasta Szczecin, przebudowę prestiżowego nabrzeża Starówka, zmodernizowano obiekty Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej.

Spośród pozostałych celów operacyjnych na uwagę zasługuje m.in. prowadzona zarówno w 2015, jak i 2016 r. realizacja programu KAWKA mającego na celu zmniejszenie poziomu zanieczyszczenia powietrza w Mieście. Program ten stanowi instrument dotacyjny dla użytkowników końcowych, np. gospodarstw domowych, na podłączenie do miejskiej sieci ciepłej.

Ważne inwestycje realizowano poprzez cel operacyjny I.3 – *Wspieranie rozwoju efektywnych usług społecznych*. W 2015 r. należały do nich m.in. budowy nowych oddziałów Żłobków Miejskich, cmentarza komunalnego przy ul. Bronowickiej, realizowano program modernizacji boisk, nabywano radiowozy dla Komendy Miejskiej Policji. W 2016 r. w ramach celu I.3 również realizowane były dość znaczące inwestycje, w tym budowa hali tenisowej przy al. Wojska Polskiego, która jednak nie została w pełni zrealizowana i większość wydatków poniesiona zostanie dopiero w 2017 r. (w 2016 r. wydatkowano 1,7 mln zł z 4,9 mln zł przeznaczonych na ten cel).

Wydatki na realizowane poprzez cel II.3 cele około-turystyczne w latach 2015-2016 pochłonęły odpowiednio 45,5 mln zł i 9,3 mln zł, wykonanie wyniosło odpowiednio 94% i 89%. W 2015 r. do tych inwestycji należały m.in. budowa Ośrodka Sportowego Euroregionalne Centrum Edukacji Wodnej i Żeglarskiej oraz przygotowanie i budowa transgranicznej bazy turystyki żeglarskiej na Wyspie Grodzkiej (łącznie 25,3 mln zł wg wykonania na 2015 r.). W 2016 r. były to kontynuowane inwestycje w Szczeciński Rower Miejski, inwestycje konserwatorskie obiektów zabytkowych oraz modernizacja Centrum Żeglarskiego.

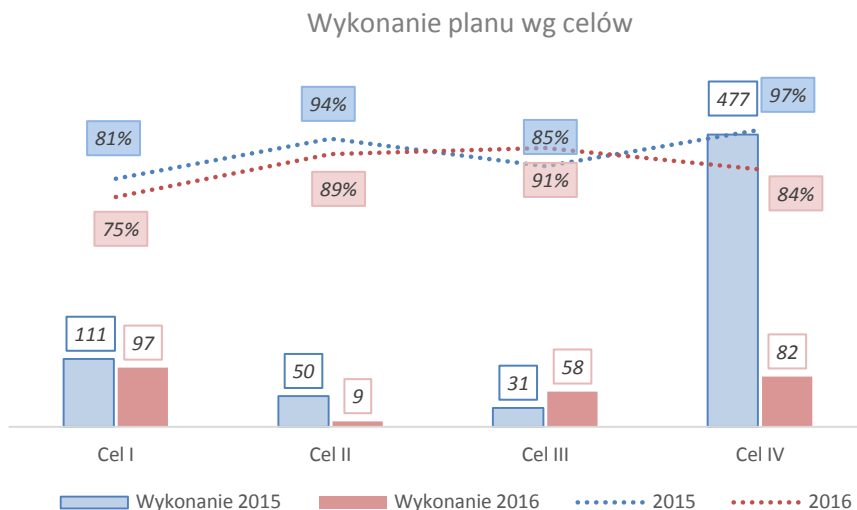
Poziom wykonania planu

Największe inwestycje zrealizowane w ramach WPRS w latach 2015 i 2016 charakteryzowały się relatywnie wysokim poziomem wykonania planu¹¹. Spośród celów strategicznych najwyższe wykonanie udało się osiągnąć w 2015 r. przy realizacji celu IV (97%), z kolei w 2016 r. przy realizacji celu III (91%). W 2015 r.

¹⁰ Oprócz celu I.2 w tej grupie znalazły się jeszcze cele III.1 i III.3.

¹¹ W szczególności w 2015 r., w którym wykonanie wyniosło 93%.

duże odchylenia od planu nastąpiły przy realizacji zadań, które ze względu na opóźnienia zostały przesunięte do realizacji w 2016 r. Dotyczy to m.in. remontów torowisk przy ul. 3 Maja (całkowicie przeniesione), przebudowy Stadionu Miejskiego im. F. Krygiera (wykonana w 11%), a także przebudowy Nabrzeża Starówka (wykonana w 15%).

3. Monitorowanie i ewaluacja Strategii

W niniejszym Raporcie do analizy realizacji Strategii wykorzystano zestaw wskaźników i miary syntetyczne stosowane przy ocenie Strategii. W ramach monitoringu celów strategicznych obliczono pięć mierników głównych – do monitorowania ogólnego rozwoju miasta:

1. produkt krajowy brutto na mieszkańca¹²,
2. średnia długość życia mieszkańców,
3. poziom bezrobocia,
4. wydajność pracowników (wartość dodana brutto przypadająca na pracującego),
5. średnie wynagrodzenie.

Wartości wskaźników monitorowania poszczególnych celów rozwojowych miasta (i metropolii) zostały zebrane w części przez Urząd Statystyczny w Szczecinie (na zlecenie Biura Strategii), a w pozostałym zakresie przez Autorów niniejszego Raportu zarówno z BDL jak i innych źródeł. Autorzy Raportu zaktualizowali wartości wskaźników do możliwie najświeższych danych. W kilku przypadkach wskaźniki zastąpiono nowymi bądź wyeliminowano z badania z uwagi na zmiany na poziomie statystyki krajowej¹³. Z kolei wskaźniki realizacji IV celu strategicznego odnoszące się do metropolii zostały przez Autorów obliczone ponownie za cały okres analizy, bowiem zaktualizowano granice metropolii przyjętych do porównań ze Szczecińskim Obszarem Metropolitalnym. Granice tych metropolii przyjęto według składu partnerstw jednostek samorządu terytorialnego związanych w celu realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Aktualizacji dokonano w związku z zawarciem tych porozumień przez wszystkie porównywalne obszary metropolitalne, co nie miało miejsca w poprzednim badaniu.

Dane z monitoringu wskaźnikowego Strategii prezentowane są na kolejnych stronach w następujący sposób:

1. zestawiono wartości wskaźników opisujących realizację celów rozwojowych Szczecina na tle 7 miast porównywalnych (miasta stanowiące tzw. „benchmark”, czyli punkt odniesienia, to: Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Lublin, Łódź, Poznań i Wrocław)¹⁴:
 - a. wskaźniki realizacji każdego celu strategicznego (poprzez pomiar zjawisk ujętych w poszczególnych celach operacyjnych),
 - b. 5 głównych wskaźników realizacji Strategii,
 - c. wartości wskaźników uzupełnione są grafiką:
 - ● ● kolory „światła drogowych” zastosowano do prezentacji wartości wskaźnika dla danego miasta na tle miast porównywalnych, według reguły:
 - jeśli wartość wskaźnika dla danego miasta znajduje się powyżej 66% wartości w grupie miast porównywalnych (najlepsza 1/3),
 - jeśli wartość wskaźnika dla danego miasta znajduje się pomiędzy 33-66% wartości w grupie miast porównywalnych („środkowa” 1/3),

¹² W toku realizacji Strategii, Biuro Strategii zaproponowało rozszerzenie tego zestawu wskaźników o „Produkt regionalny brutto na mieszkańca”. Z uwagi na silną korelację zaproponowanego wskaźnika z ujętym pierwotnie „PKB per capita” obliczanym dla poziomu danego miasta (w kilku przypadkach jest to poziom podregionu, co wynika ze sposobu agregacji danych przez GUS) oraz wykorzystanie „Produktu regionalnego brutto na mieszkańca” w pomiarze celu strategicznego 4: „Szczecin – atrakcyjne miasto metropolitalne”, na potrzeby monitorowania ogólnego rozwoju miasta przyjęto określony pierwotnie zestaw wskaźników monitoringu celów strategicznych.

¹³ Wskaźnik nr 12 w monitoringu celu I: „odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat” od 2015 roku GUS zastąpił wskaźnikiem obliczanym dla grupy wiekowej 3-5 lat. W związku z tym w Raporcie wartości wskaźnika zestawiono dla całego okresu analizy. Natomiast jak wynika z informacji uzyskanych w GUS, z uwagi na reformę oświaty wchodzącą w życie w roku szkolnym 2017/2018, a związaną m.in. z powrotem do standardu wieku szkolnego dzieci od lat 7, dane o przedszkolach z grupy wiekowej 3-6 lat zostaną uzupełnione i kontynuowane począwszy od roku 2015. Zatem w monitoringu Strategii będzie można powrócić do pierwotnego wskaźnika (grupa wiekowa 3-6 lat). Wskaźnik nr 7 w monitoringu celu III: „uczniowie przypadający na 1 komputer z szerokopasmowym dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów - szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży ogółem” – z uwagi na brak istotności zjawiska, GUS od 2013 roku nie oblicza tego wskaźnika, zatem został on wyłączony z analizy obecnego badania.

¹⁴ Opis doboru wskaźników i miast porównywalnych został przedstawiony w Załączniku nr 2.

- jeśli wartość wskaźnika dla danego miasta znajduje się poniżej 33% wartości w grupie miast porównywalnych (najgorsza 1/3),
- ↑ → ↓ „strzałki” zastosowano dla zobrazowania kierunku zmian w czasie wartości wskaźników dla Szczecina, według reguły:
 - ↑ jeśli wartość wskaźnika wzrasta w czasie (rok obecny / rok bazowy) o więcej niż współczynnik zmienności (relacja odchylenia standardowego do średniej), a w przypadku destymulant (im niższa wartość tym lepiej) zmniejsza się,
 - jeśli wartość wskaźnika nie zmienia się w czasie o więcej niż współczynnik zmienności,
 - ↓ jeśli wartość wskaźnika spada w czasie o więcej niż współczynnik zmienności (w przypadku destymulant wrasta).

d. zastosowane skróty:

- sd odchylenie standardowe (ang. *standard deviation*),
- współ. zmien. współczynnik zmienności, czyli relacja odchylenia standardowego do średniej,
- Δ zmiana wartości wskaźnika, tj. różnica wartości w roku analizowanym i bazowym,
- Δ / baza relacja zmiany wskaźnika do jego wartości w roku bazowym.

Do analizy danych ilościowych pochodzących z monitoringu wykorzystano miary syntetyczne. W tym celu zastosowano analizę benchmarkingową (porównawczą), przeprowadzoną w oparciu o syntetyczne miary rozwoju w odniesieniu do grupy 7 miast porównywalnych (benchmarkingowych). W efekcie obliczono 4 cząstkowe wskaźniki rozwoju, opisujące każdy z celów strategicznych, oraz dla całej Strategii – syntetyczny wskaźnik rozwoju. Szczegółowy opis metodyki analizy benchmarkingowej przedstawiono w Załączniku nr 2 do Raportu.

Dodatkowym elementem systemu monitorowania realizacji Strategii są informacje dostarczone przez wydział właściwy do spraw budżetu, tj. Wydział Zarządzania Finansami Miasta. Wydział ten przygotowuje informacje liczbowe z wykonania zadań strategicznych przyjętych do WPRS na dany okres planistyczny. Następnie Biuro Strategii przygotowuje informację analityczną i odpowiednie zestawienia tabelaryczne na ten temat. Informacje te obejmują wartości wykonania zadań strategicznych wraz z obliczonymi dla nich wskaźnikami. Informacje z wykonania WPRS omówiono w rozdziale 2, a wartości zadań i wskaźników przedstawiają załączniki tabelaryczne do Raportu.

Diagram 2. Wskaźniki realizacji: cel I

Nazwa zmiennej diagnostycznej	Miano	Rok	Stym. [s] / Dest. [d]	Szczecin							kierunek zmian	Miasta porównywalne									Szczecin i miasta porównywalne		
				średnia	sd	współ. zmienn.	Δ / baza	Δ	Szczecin	Bydgoszcz		Gdańsk	Katowice	Lublin	Łódź	Poznań	Wrocław	WZP	POLSKA	średnia	MIN	MAX	
Udział terenów zielonych i lasów gminnych w pow. miasta z wyłączeniem gruntów pod wodami	%	2011	s								● 11,4%	● 11,3%	● 8,4%	● 7,3%	● 9,0%	● 12,2%	● 14,8%	● 10,3%	-	-	10,6%	7,3%	14,8%
		2015*	s	13,1%	1,8%	13,6%	31,5%	3,6%	➔	● 14,9%	● 11,1%	● 8,8%	● 7,3%	● 9,7%	● 12,9%	● 17,0%	● 10,8%	-	-	11,6%	7,3%	17,0%	
		2016	s	Dane niedostępne							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni miasta z wyłączeniem gruntów pod wodami	%	2011	s								● 54,4%	● 32,0%	● 67,7%	● 20,9%	● 45,4%	● 5,4%	● 32,3%	● 47,6%	17,3%	27,8%	38,2%	5,4%	67,7%
		2015*	s	58,4%	4,0%	6,8%	14,5%	7,9%	⬆️	● 62,3%	● 36,2%	● 68,4%	● 22,2%	● 48,6%	● 10,7%	● 43,1%	● 58,6%	20,0%	30,3%	43,8%	10,7%	68,4%	
		2016	s	Dane niedostępne							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m2	2011	s								● 26,0	● 22,9	● 25,1	● 26,6	● 24,0	● 25,4	● 27,9	● 31,2	25,0	25,6	26,1	22,9	31,2
		2015	s	26,6	0,6	2,3%	4,6%	1,2	⬆️	● 27,2	● 24,1	● 27,1	● 28,2	● 25,5	● 27,1	● 29,9	● 33,4	26,3	27,0	27,8	24,1	33,4	
		2016	s	Dane niedostępne							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lekarze na 10 tys. ludności	osoba	2011	s								● 49	● 45	● 33	● 58	● 65	● 46	● 35	● 42	23	21	47	33	65
		2015	s	52	2	4,1%	8,6%	4	⬆️	● 54	● 59	● 45	● 65	● 77	● 53	● 43	● 50	24	23	56	43	77	
		2016	s	Dane niedostępne							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osoby ćwiczące do 18 roku życia na 1 000 mieszkańców do 18 roku życia	osoba	2010	s								● 117	● 87	● 62	● 107	● 85	● 72	● 81	● 91	96	79	88	62	117
		2014	s	118	2	1,9%	3,9%	5	⬆️	● 122	● 103	● 59	● 130	● 83	● 96	● 107	● 87	101	87	98	59	130	
		2015	s	Dane niedostępne							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016	s	Dane niedostępne							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Diagram 3. Wskaźniki realizacji: cel I (cd.)

Nazwa zmiennej diagnostycznej	Miano	Rok	Stym. [s] / Dest. [d]	Szczecin						kierunek zmian	Miasta porównywalne								Szczecin i miasta porównywalne				
				średnia	sd	współ. zmienn.	Δ / baza	Δ	Szczecin		Bydgoszcz	Gdańsk	Katowice	Lublin	Łódź	Poznań	Wrocław	WZP	POLSKA	średnia	MIN	MAX	
Zgony z powodu nowotworów ogółem na 100 tys. ludności	-	2011	d							↓	● 292	● 303	● 282	● 311	● 238	● 337	● 287	● 279	256,4	249,2	291,0	237,8	337,0
	-	2015	d	305,7	14,2	4,6%	9,7%	28,4	↓	● 320	● 323	● 318	● 351	● 262	● 374	● 294	● 304	284,5	274,3	318,2	261,9	374,2	
	-	2016	d	Dane niedostępne						-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zgony osób z powodu chorób układu krążenia na 100 tys. ludności	-	2011	d							↓	● 437	● 378	● 364	● 541	● 430	● 573	● 397	● 464	405,9	440,9	447,8	364,2	572,9
	-	2015	d	464,9	28,0	6,0%	12,8%	55,9	↓	● 493	● 479	● 407	● 523	● 428	● 538	● 413	● 493	460,5	469,0	471,5	406,7	538,1	
	-	2016	d	Dane niedostępne						-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Osoby w gosp. domowych korzystające z pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców	osoba	2011	d							↑	● 50	● 45	● 33	● 55	● 52	● 57	● 47	● 22	97	81	45	22	57
	osoba	2015	d	44	5	12,2%	-21,7%	-11	↑	● 39	● 39	● 30	● 54	● 53	● 54	● 43	● 20	77	71	42	20	54	
	osoba	2016	d	Dane niedostępne						-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Wykrywalność przestępstw	%	2012	s							↑	● 62,1	● 67,1	● 44,5	● 54,8	● 56,9	● 44,1	● 56,0	● 51,5	70,7	67,8	54,6	44,1	67,1
	%	2015	s							↑	● 63,6	● 60,7	● 43,0	● 56,4	● 52,7	● 44,0	● 49,0	● 43,1	69,9	64,7	51,6	43,0	63,6
	%	2016	s	63,7	1,6	2,4%	5,0%	3,1	↑	● 65,2	● 60,1	● 47,3	● 57,6	● 56,4	● 44,1	● 47,9	● 42,7	71,3	66,5	52,7	42,7	65,2	
Zagrożenie przestępczością [stosunek liczby przestępstw kryminalnych do liczby mieszkańców] na 100 tys. mieszkańców	-	2012	d							↑	● 3 467	● 2 481	● 2 605	● 5 427	● 3 319	● 3 055	● 4 187	● 5 183	2 414	2 028	3 716	2 481	5 427
	-	2015	d							↑	● 2 078	● 1 383	● 1 814	● 2 949	● 1 718	● 2 099	● 2 747	● 3 211	1 511	1 359	2 250	1 383	3 211
	-	2016	d	2 709	759	28,0%	-43,7%	-1 517	↑	● 1 950	● 1 389	● 1 769	● 2 573	● 1 513	● 1 923	● 2 572	● 3 042	1 459	1 276	2 091	1 389	3 042	
Widzowie i słuchacze teatrów i instytucji muzycznych na 1 000 mieszkańców	osoba	2011	s							↑	● 484	● 506	● 553	● 452	● 426	● 501	● 625	● 410	134	180	495	410	625
	osoba	2015	s	603	119	19,7%	49,0%	237	↑	● 721	● 542	● 691	● 1 122	● 398	● 604	● 653	● 699	218	210	679	398	1 122	
	osoba	2016	s	Dane niedostępne						-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym**	%	2011	s							↑	● 82,1	● 79,1	● 73,6	● 85,7	● 90,9	● 86,1	● 97,4	● 84,3	65,7	69,2	84,9	73,6	97,4
	%	2015	s	88,0	5,9	6,7%	14,5%	11,9	↑	● 94,0	● 91,4	● 89,7	● 95,3	● 101,2	● 94,6	● 99,5	● 93,6	79,9	84,2	94,9	89,7	101,2	
	%	2016	s	Dane niedostępne						-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	%	2011	s							↑	● 6,0	● 6,6	● 4,6	● 6,8	● 7,4	● 12,0	● 7,6	● 12,3	3,9	3,0	7,9	4,6	12,3
	%	2015	s	9,6	3,6	37,7%	120,9%	7,3	↑	● 13,3	● 10,9	● 9,9	● 14,7	● 13,0	● 15,4	● 16,7	● 22,3	8,6	6,8	14,5	9,9	22,3	
	%	2016	s	Dane niedostępne						-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Diagram 4. Wskaźniki realizacji: cel II

Nazwa zmiennej diagnostycznej	Miano	Rok	Stym. [s] / Dest. [d]	Szczecin							Miasta porównywalne										Szczecin i miasta porównywalne		
				średnia	sd	współ. zmien. n.	Δ / baza	Δ	kierunek zmian	Szczecin	Bydgoszcz	Gdańsk	Katowice	Lublin	Łódź	Poznań	Wrocław	WZP	POLSKA	średnia	MIN	MAX	
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca	zi	2011	s							● 2 935	● 3 498	● 6 871	● 7 557	● 4 383	● 3 682	● 6 225	● 6 346	2 482	3 392	5 187	2 935	7 557	
		2015	s	3 760	825	21,9%	56,2%	1 651	↑	● 4 586	● 5 115	● 9 540	● 6 391	● 4 814	● 5 097	● 6 665	● 7 339	3 646	4 347	6 193	4 586	9 540	
		2016	s	Dane niedostępne							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podmioty zatrudniające od 250 pracowników na 10 tys. mieszkańców	-	2011	s							● 1,6	● 2,0	● 2,0	● 3,6	● 2,0	● 1,8	● 3,2	● 2,5	0,9	1,2	2,3	1,6	3,6	
		2015	s							● 1,5	● 1,7	● 2,0	● 3,5	● 1,8	● 1,7	● 3,0	● 2,5	0,8	1,2	2,2	1,5	3,5	
		2016	s	1,6	0,1	4,9%	-9,4%	-0,2	↓	● 1,5	● 1,8	● 2,0	● 3,5	● 1,8	● 1,7	● 2,9	● 2,5	0,8	1,2	2,2	1,5	3,5	
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców	-	2011	s							● 1 590	● 1 182	● 1 419	● 1 376	● 1 182	● 1 197	● 1 796	● 1 605	1 246	1 004	1 418	1 182	1 796	
		2015	s							● 1 676	● 1 205	● 1 586	● 1 552	● 1 289	● 1 315	● 2 006	● 1 781	1 290	1 089	1 551	1 205	2 006	
		2016	s	1 645	55	3,4%	6,9%	110	↑	● 1 700	● 1 213	● 1 626	● 1 588	● 1 306	● 1 331	● 2 045	● 1 826	1 295	1 103	1 579	1 213	2 045	
Kapitał zagraniczny na 1 mieszkańca w wieku produkcyjnym	zi	2011	s							● 3 374	● 2 630	● 12 090	● 4 514	● 2 027	● 5 244	● 18 571	● 18 421	3 623	6 652	8 359	2 027	18 571	
		2015	s	3 749	375	10,0%	22,2%	749	↑	● 4 123	● 2 640	● 14 918	● 7 324	● 2 131	● 6 564	● 20 419	● 22 699	7 216	8 495	10 102	2 131	22 699	
		2016	s	Dane niedostępne							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Środki z UE dla jst per capita	zi	2011	s							● 126	● 284	● 303	● 69	● 319	● 57	● 72	● 399	206	261	204	57	399	
		2015	s	336	210	62,5%	333,3%	420	↑	● 546	● 194	● 697	● 280	● 437	● 736	● 970	● 276	279	262	517	194	970	
		2016	s	Dane niedostępne							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Podatek dochodowy od osób prawnych na mieszkańca	zi	2011	s							● 69,4	● 61,3	● 133,3	● 231,3	● 71,8	● 95,0	● 180,9	● 100,9	33,8	59,2	118,0	61,3	231,3	
		2015	s	70,1	0,7	1,0%	2,1%	1,4	↑	● 70,9	● 84,4	● 152,2	● 184,0	● 85,6	● 98,5	● 214,9	● 161,6	36,7	61,3	131,5	70,9	214,9	
		2016	s	Dane niedostępne							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		

Diagram 5. Wskaźniki realizacji: cel II (cd.)

Nazwa zmiennej diagnostycznej	Miano	Rok	Stym. [s] / Dest. [d]	Szczecin					kierunek zmian	Miasta porównywalne									Szczecin i miasta porównywalne			
				średnia	sd	współ. zmien. n.	Δ/baza	Δ		Szczecin	Bydgoszcz	Gdańsk	Katowice	Lublin	Łódź	Poznań	Wrocław	WZP	POLSKA	średnia	MIN	MAX
Nakłady na działalność innowacyjną firm przemysłowych z wyłączeniem nakładów na B+R na mieszkańca (dane dla województw)	zi	2011	s							● 344	● 250	● 341	● 749	● 213	● 842	● 536	● 516	344	469	474	213	842
		2015	s	604	259	43,0%	150,6%	519	↑	● 863	● 373	● 517	● 529	● 191	● -64	● 775	● 902	863	676	511	-64	902
		2016	s	Dane niedostępne					-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jednostki prowadzące działalność B+R na 10 tys. mieszkańców	-	2011	s							● 1,2	● 0,7	● 1,6	● 1,9	● 2,1	● 1,4	● 2,9	● 2,1	0,5	0,8	1,7	0,7	2,9
		2015	s							● 2,1	● 1,4	● 3,0	● 2,3	● 3,2	● 2,0	● 4,3	● 3,6	0,8	1,1	2,7	1,4	4,3
		2016	s	1,6	0,4	26,3%	71,4%	0,9	↑	● 2,1	● 1,5	● 3,3	● 2,6	● 4,0	● 2,3	● 5,1	● 4,2	0,8	1,2	3,1	1,5	5,1
Nakłady na działalność B+R na mieszkańca (dane dla województw)	zi	2011	s							● 114	● 89	● 274	● 223	● 174	● 228	● 264	● 249	114	303	202	89	274
		2015	s	122	8	6,4%	13,8%	16	↑	● 130	● 175	● 502	● 295	● 342	● 294	● 379	● 441	130	470	320	130	502
		2016	s	Dane niedostępne					-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Miejsca noclegowe na 1 000 mieszkańców	msc	2011	s							● 15,6	● 6,9	● 26,8	● 10,9	● 7,0	● 7,3	● 14,5	● 14,0	61,9	15,7	12,9	6,9	26,8
		2015	s							● 16,6	● 8,4	● 29,8	● 13,0	● 8,4	● 9,9	● 16,3	● 17,3	70,5	18,5	15,0	8,4	29,8
		2016	s	16,2	0,6	3,5%	7,4%	1,1	↑	● 16,7	● 9,2	● 33,7	● 13,2	● 9,5	● 9,7	● 16,8	● 17,4	72,6	19,5	15,8	9,2	33,7
Noclegi hotelowe udzielone turystom zagranicznym I-XII	-	2011	s							● 202 477	● 50 938	● 336 066	● 128 896	● 69 349	● 116 782	● 275 218	● 382 347	807 835	7 534 649	195 259	50 938	382 347
		2015	s	210 140	7 663	3,6%	11,3%	22 942	↑	● 217 803	● 79 678	● 579 486	● 150 220	● 75 051	● 181 318	● 313 542	● 505 464	1 467 053	10 202 764	262 820	75 051	579 486
		2016	s	Dane niedostępne					-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hotele pięcigwiazdkowe	ob.	2011	s							● 0	● 1	● 4	● 1	● 0	● 0	● 2	● 5	1	45	2	0	5
		2015	s							● 0	● 1	● 4	● 1	● 1	● 0	● 3	● 6	3	57	2	0	6
		2016	s	0	0	n.m.	0,0%	0	→	● 0	● 1	● 4	● 1	● 1	● 0	● 3	● 6	3	61	2	0	6

Diagram 6. Wskaźniki realizacji: cel III

Nazwa zmiennej diagnostycznej	Miano	Rok	Stym. [s]/Dest. [d]	Szczecin						kierunek zmian	Zmienne diagnostyczne								Szczecin i miasta benchmarki				
				średnia	sd	współ. zmien. n.	Δ / baza	Δ	Szczecin		Bydgoszcz	Gdańsk	Katowice	Lublin	Łódź	Poznań	Wrocław	WZP	POLSKA	średnia	MIN	MAX	
Wybory samorządowe - frekwencja wyborcza w I turze	%	2010	s							37,5	39,1	39,8	39,4	39,9	34,9	38,4	39,4	46,0	47,3	38,6	34,9	39,9	
		2014	s	32,5	5,0	15,4%	-26,7%	-10,0	↓	27,5	30,0	29,7	30,6	32,7	29,8	29,8	26,8	36,9	39,3	29,6	26,8	32,7	
		2015	s	Dane niedostępne						-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016	s	Dane niedostępne						-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organizacje pozarządowe obejmujące fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców	podmiot yna 10 tys. mieszk.	2011	s							33	28	36	39	42	32	49	42	29	28	38	28	49	
		2015	s							43	34	45	49	53	40	63	54	36	35	48	34	63	
		2016	s	39,6	6,6	16,7%	40,0%	13,2	↑	46	36	47	52	56	43	67	56	38	37	50	36	67	
Uczniowie w szkołach o profilu artystycznym na 10 tys. mieszkańców	osoba	2011	s							19,5	16,4	21,1	27,4	31,4	20,6	22,5	24,8	15,6	15,4	23,0	16,4	31,4	
		2015	s	19,6	0,1	0,4%	0,7%	0,1	↑	19,7	14,6	25,2	26,9	38,1	22,3	23,7	24,9	16,0	16,2	24,4	14,6	38,1	
		2016	s	Dane niedostępne						-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Studenci na 10 tys. mieszkańców	osoba	2011	s							1 277	1 185	1 758	2 214	2 319	1 316	2 372	2 177	392	451	1 827	1 185	2 372	
		2015	s	1 124	153	13,6%	-23,9%	-305	↓	972	926	1 632	1 794	1 976	1 089	2 147	1 888	283	365	1 553	926	2 147	
		2016	s	Dane niedostępne						-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Odsetek studentów na kierunkach ścisłych w ogólnej liczbie studentów	%	2011	s							20,2	16,6	25,2	10,1	18,7	23,5	20,1	27,6	19,7	21,2	20,3	10,1	27,6	
		2015	s	20,6	0,4	1,8%	3,8%	0,8	↑	21,0	15,9	24,3	6,0	20,4	21,8	21,2	31,8	22,1	22,3	20,3	6,0	31,8	
		2016	s	Dane niedostępne						-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Absolwenci szkół wyższych na 10 tys. mieszkańców	osoba	2011	s							369	344	434	622	706	357	666	560	109	128	507	344	706	
		2015	s	309	60	19,3%	-32,4%	-119	↓	249	267	406	483	564	283	591	484	77	103	416	249	591	
		2016	s	Dane niedostępne						-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Diagram 7. Wskaźniki realizacji: cel III (cd.)

Nazwa zmiennej diagnostycznej	Miano	Rok	Stym. [s]/ Dest. [d]	Szczecin						kierunek zmian	Zmienne diagnostyczne								Szczecin i miasta benchmarki				
				średnia	sd	współ · zmien n.	Δ /baza	Δ	Szczecin		Bydgoszcz	Gdańsk	Katowice	Lublin	Łódź	Poznań	Wrocław	WZP	POLSKA	średnia	MIN	MAX	
Średnie wyniki % egzaminu gimnazjalnego z części humanistycznej	%	2011	s								● 52,6%	● 52,4%	● 50,5%	● 52,4%	● 59,9%	● 50,7%	● 52,4%	● 56,2%	47,4%	50,6%	53,4%	50,5%	59,9%
		2015	s								● 64,6%	● 65,0%	● 65,5%	● 63,5%	● 69,5%	● 64,7%	● 66,1%	● 68,8%	60,1%	63,0%	66,0%	63,5%	69,5%
		2016	s	59,0%	6,4%	10,8%	24,3%	12,8%	↑	● 65,4%	● 66,0%	● 65,0%	● 63,6%	● 70,0%	● 64,2%	● 65,5%	● 68,4%	59,3%	62,5%	66,0%	63,6%	70,0%	
Średnie wyniki % egzaminu gimnazjalnego z części matematyczno-przyrodniczej	%	2011	s								● 48,9%	● 49,0%	● 49,5%	● 47,7%	● 53,7%	● 49,2%	● 51,6%	● 54,2%	44,5%	47,3%	50,5%	47,7%	54,2%
		2015	s								● 52,3%	● 52,0%	● 53,0%	● 48,9%	● 56,7%	● 51,2%	● 55,2%	● 57,0%	46,6%	49,0%	53,3%	48,9%	57,0%
		2016	s	51,5%	2,6%	5,0%	10,4%	5,1%	↑	● 54,0%	● 52,5%	● 54,5%	● 50,2%	● 57,5%	● 52,6%	● 55,5%	● 58,6%	47,0%	50,0%	54,4%	50,2%	58,6%	
Absolwenci szkół zawodowych zasadniczych i ponadgimnazjalnych na 10 tys. mieszkańców	osoba	2011	s								● 40,1	● 71,1	● 44,0	● 51,9	● 56,7	● 30,1	● 47,0	● 33,5	49,1	58,7	46,8	30,1	71,1
		2015	s	39,5	0,6	1,5%	-3,0%	-1,2	↑	● 38,9	● 64,6	● 32,9	● 37,8	● 42,6	● 28,3	● 39,8	● 28,2	41,3	46,3	39,1	28,2	64,6	
		2016	s	Dane niedostępne						-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zdawalność egzaminu maturalnego - szkoły ponadgimnazjalne zawodowe	%	2011	s								● 79,8%	● 76,0%	● 76,6%	● 76,5%	● 71,8%	● 73,4%	● 71,7%	● 72,2%	73,7%	72,6%	74,8%	71,7%	79,8%
		2015	s	0,8	0,0	1,5%	3,0%	0,0	↑	● 82,2%	● 76,7%	● 72,4%	● 75,7%	● 81,8%	● 73,7%	● 74,9%	● 75,3%	73,6%	71,4%	76,6%	72,4%	82,2%	
		2016	s	Dane niedostępne						-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zdawalność egzaminu maturalnego - licea ogólnokształcące	%	2011	s								● 89,1%	● 88,5%	● 87,9%	● 90,7%	● 91,6%	● 91,5%	● 87,6%	● 90,1%	86,4%	88,8%	89,6%	87,6%	91,6%
		2015	s	0,9	0,0	2,1%	-4,2%	0,0	↑	● 85,4%	● 87,0%	● 89,3%	● 88,1%	● 89,2%	● 85,0%	● 82,0%	● 89,4%	81,0%	86,6%	86,9%	82,0%	89,4%	
		2016	s	Dane niedostępne						-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Diagram 8. Wskaźniki realizacji: cel IV

Nazwa zmiennej diagnostycznej	Miano	Rok	Stym. [s] / Dest. [d]	Szczecin / OF						kierunek zmian	Zmienne diagnostyczne								Szczecin / OF i benchmarki			
				średnia	sd	współ. zmienn.	Δ/ rok bazowy	Δ	Szczecin / OF		Bydgoszcz / OF	Gdańsk / OF	Katowice / OF	Lublin / OF	Łódź / OF	Poznań / OF	Wrocław / OF	WZP	POLSKA	średnia	MIN	MAX
PKB metropolii per capita (dane wg podregionów)	zł	2011	s							● 38 996	● 37 064	● 40 408	● 46 949	● 35 854	● 43 976	● 62 680	● 51 076	34 116	40 669	44 625	35 854	62 680
		2014	s	40 806	1 343	3,3%	9,7%	3786	↑	● 42 782	● 40 723	● 44 048	● 50 002	● 42 201	● 49 228	● 70 205	● 59 223	37 461	44 686	49 801	40 723	70 205
		2015	s							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016	s							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przeciętna długość życia mężczyzny w metropolii (dane wg podregionów)	lata	2011	s							● 71,6	● 72,3	● 73,2	● 71,7	● 72,1	● 70,1	● 74,0	● 73,0	71,8	72,4	72,3	70,1	74,0
		2015	s	72,5	0,9	1,2%	2,5%	1,8	↑	● 73,4	● 73,7	● 74,0	● 72,9	● 74,0	● 71,5	● 74,9	● 74,3	73,5	73,6	73,6	71,5	74,9
		2016	s							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przeciętna długość życia kobiety w metropolii (dane wg podregionów)	lata	2011	s							● 80,5	● 80,2	● 80,8	● 79,7	● 81,2	● 79,0	● 81,1	● 81,1	80,4	80,9	80,4	79,0	81,2
		2015	s	80,8	0,3	0,3%	0,6%	0,5	↑	● 81,0	● 81,2	● 81,2	● 79,9	● 82,8	● 80,1	● 81,5	● 81,7	81,1	81,6	81,1	79,9	82,8
		2016	s							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poziom bezrobocia w metropolii (udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym)*	%	2011	d							● 6,8%	● 6,6%	● 4,8%	● 6,0%	● 7,2%	● 8,4%	● 2,8%	● 4,2%	9,7%	8,0%	5,9%	2,8%	8,4%
		2015	d							● 4,8%	● 5,3%	● 4,0%	● 5,2%	● 6,7%	● 7,5%	● 2,1%	● 1,9%	7,4%	6,5%	4,7%	1,9%	7,5%
		2016	d	5,2%	1,8%	34,9%	-53,6%	-3,7%	↑	● 3,7%	● 4,8%	● 3,4%	● 4,3%	● 6,0%	● 6,4%	● 1,8%	● 1,6%	6,2%	5,6%	4,0%	1,6%	6,4%
Wartość dodana brutto w metropolii na 1 pracującego (dane wg podregionów)	zł	2011	s							● 104 898	● 90 683	● 105 330	● 111 792	● 82 071	● 98 405	● 114 435	● 105 837	98 125	98 741	101 681	82 071	114 435
		2014	s	111 267	4 377	3,9%	11,6%	12 121	↑	● 117 019	● 101 673	● 116 322	● 121 493	● 96 417	● 111 983	● 127 938	● 121 107	110 885	109 899	114 244	96 417	127 938
		2015	s							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016	s							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w metropolii (ważone liczbą pracujących)	zł	2011	s							● 3 564	● 3 184	● 3 836	● 3 726	● 3 445	● 3 272	● 3 712	● 3 619	3 290	3 625	3 545	3 184	3 836
		2015	s	3 851	287	7,5%	16,1%	574	↑	● 4 138	● 3 670	● 4 448	● 4 226	● 3 903	● 3 855	● 4 197	● 4 254	3 794	4 151	4 086	3 670	4 448
		2016	s							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podatek dochodowy od osób fizycznych na mieszkańca metropolii*	zł	2011	s							● 806	● 752	● 828	● 849	● 756	● 832	● 898	● 993	578	657	839	752	993
		2015	s	907	102	11,2%	25,2%	203	↑	● 1 009	● 954	● 1 032	● 1 085	● 961	● 1 052	● 1 110	● 1 269	741	851	1 059	954	1 269
		2016	s							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Diagram 9. Wskaźniki realizacji: cel IV (cd.)

Nazwa zmiennej diagnostycznej	Miano	Rok	Stym. [s] / Dest. [d]	Szczecin / OF							Zmienne diagnostyczne								Szczecin / OF i benchmarki				
				średnia	sd	współ. zmienn	Δ/ rok bazowy	Δ	kierunek zmian	Szczecin / OF	Bydgoszcz / OF	Gdańsk / OF	Katowice / OF	Lublin / OF	Łódź / OF	Poznań / OF	Wrocław / OF	WZP	POLSKA	średnia	MIN	MAX	
Saldo migracji w metropolii na 10 tys. mieszkańców*		2011	s							16,5	9,9	20,0	-18,8	-0,3	3,2	28,1	47,0	-5,0	-1,1	13,2	-18,8	47,0	
		2014	s	12,7	3,8	30,3%	-46,5%	-7,7	↓	8,8	2,8	22,5	-21,5	-1,1	1,7	25,3	56,2	-13,8	-4,1	11,8	-21,5	56,2	
		2015	s	Dane niedostępne							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2016	s	Dane niedostępne							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Korzystający z sieci gazowej w % ogółu ludności metropolii*	%	2011	s							83,8%	63,7%	63,9%	67,1%	72,9%	68,1%	76,8%	74,8%	60,8%	52,5%	0,7	63,7%	83,8%	
		2015	s	82,1%	1,7%	2,1%	-4,1%	-3,5%	↓	80,3%	61,5%	60,7%	68,0%	73,6%	68,4%	73,8%	69,8%	59,1%	52,1%	0,7	60,7%	80,3%	
		2016	s	Dane niedostępne							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podmioty gospodarcze w metropolii na 10 tys. mieszkańców*		2011	s							1 453	1 077	1 257	980	1 035	1 114	1 562	1 441	1 246	1 004	1 240	980	1 562	
		2015	s							1 517	1 136	1 380	1 047	1 129	1 213	1 689	1 592	1 290	1 089	1 338	1 047	1 689	
		2016	s	1 492	38	2,6%	5,3%	76	↑	1 530	1 143	1 405	1 053	1 142	1 228	1 704	1 626	1 295	1 103	1 354	1 053	1 704	
Udział długości dróg publicznych (gminnych i powiatowych) utwardzonych na 100 km2 w powierzchni miasta bez gruntów pod wodami	km /100k m2	2011	s							290	284	177	293	288	255	317	272	47	76	272	177	317	
		2015	s	291,9	1,8	0,6%	1,3%	3,6	↑	294	274	260	300	310	255	326	296	49	79	289	255	326	
		2016	s	Dane niedostępne							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Długość dróg ekspresowych i autostrad w województwie na 10 tys. km2 powierzchni bez gruntów pod wodami	km / 10 tys. km2	2011	s							74	69	68	201	2	43	84	119	74	59	82	2	201	
		2015	s	74,1	0,1	0,2%	-0,4%	-0,3	→	74	114	79	253	32	224	123	145	74	100	130	32	253	
		2016	s	Dane niedostępne							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Samochody osobowe na 1 000 mieszkańców	poj.	2011	s							421	473	497	516	410	434	538	525	438	470	477	410	538	
		2015	s	454	33	7,3%	15,7%	66	↑	487	529	552	632	483	502	625	601	511	539	551	483	632	
		2016	s	Dane niedostępne							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasażerowie w porcie lotniczym aglomeracji na 10 tys. mieszkańców (dane dla metropolii)	os.	2011	s							3 763	5 320	19 542	10 112	0	3 754	14 109	18 523	1 522	5 634	9 390	0	19 542	
		2015	s	5 285	1 522	28,8%	80,9%	3 044	↑	6 807	3 774	27 691	11 742	6 913	2 259	14 148	24 977	6 807	8 843	12 289	2 259	27 691	
		2016	s	Dane niedostępne							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ścieżki rowerowe na 10 tys. km2 (bez gruntów pod wodami)	km	2011	s							3 654	3 783	3 614	3 106	4 152	2 494	4 124	6 986	182	189	3 989	2 494	6 986	
		2015	s	4 328	675	15,6%	36,9%	1 350	↑	5 003	4 846	6 709	3 689	9 084	4 286	5 336	8 110	313	353	5 883	3 689	9 084	
		2016	s	Dane niedostępne							-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zatrudnienie osób w wieku 20-64 lat (dane dla województw)	%	2011	s							58,6%	62,1%	63,8%	62,1%	65,2%	66,6%	65,4%	62,1%	58,6%	64,5%	63,2%	58,6%	66,6%	
		2015	s							64,2%	65,7%	68,6%	64,3%	66,8%	69,3%	69,7%	67,7%	64,2%	67,8%	67,0%	64,2%	69,7%	
		2016	s	61,7%	3,1%	5,0%	10,6%	6,2%	↑	64,8%	66,7%	70,6%	66,9%	67,3%	71,3%	71,5%	70,0%	64,8%	69,3%	68,6%	64,8%	71,5%	

* Wskaźniki obliczane dla metropolii tj. dla członków Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

3.1. Monitoring Strategii – 5 wskaźników strategicznych

Wskaźniki strategiczne stanowią indykatory sytuacji ekonomiczno-społecznej Miasta, są informacją o charakterze ogólnym i kierunkowym. Na płaszczyźnie gospodarczej za informacje służą w tym przypadku: PKB per capita¹⁵, poziom bezrobocia¹⁶, przeciętne wynagrodzenie oraz wartość dodana na pracującego. W kolejnych akapitach przedstawiono wyniki analizy uzyskanych przez Szczecin wartości wskaźników oraz zaprezentowano wyniki badania rankingowego¹⁷ Miasta dokonanego w oparciu o te wskaźniki.

W zakresie wskaźników opisujących płaszczyznę gospodarczą, Szczecin uzyskuje przeciętne lub umiarkowanie słabe wyniki, plasujące go na miejscach 4-6 w grupie 8 porównywanych miast. Uwagę zwraca jednak zwraca awans Miasta w zakresie dwóch pozycji: poziomu bezrobocia i wartości dodanej brutto, w których Szczecin awansował na względnie dobre, czwarte miejsce (z miejsc odpowiednio 6 oraz 5).

	2011	Aktualne	Miejsce aktualne	Zmiana
PKB per capita (2014; zł)	48 172	52 904	6	
Poziom bezrobocia (2016; %) ¹⁸	6,4	3,3	4	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (2015; zł)	3 762	4 382	5	
Wartość dodana brutto na pracownika (2014; zł)	107 138	121 635	4	
Przeciętna długość życia kobiety (2015; lata)	81,1	81,5	5	
Przeciętna długość życia mężczyzny (2015; lata)	72,8	74,7	5	

Na uwagę zasługuje przede wszystkim poprawa pozycji Szczecina w zakresie wskaźnika dotyczącego bezrobocia, w którym Miasto ustąpiło miejsca jedynie silnym gospodarczo, większym ośrodkom: Poznaniowi (1), Wrocławowi (2) i Gdańskowi (3), wyprzedzając m.in. Katowice. Jednocześnie biorąc pod uwagę fakt, że dane dotyczące bezrobocia są „świeższe” (pochodzą z 2016 r.) niż dane dotyczące wynagrodzeń (2015 r.) i PKB (2014 r.), istnieje prawdopodobieństwo, że w ślad za nimi po opublikowaniu danych dotyczących np. przeciętnego wynagrodzenia okaże się, że również w tym aspekcie nastąpiła poprawa. W 2015 r. przeciętne wynagrodzenie w Szczecinie było o 3,8% niższe niż w Poznaniu, podczas gdy w okresie bazowym (2011) było to 6%. Do pierwszego w rankingu Gdańska Szczecinowi obecnie brakuje 11%, do drugich Katowic 10%.

¹⁵ Pomimo, że dostępne dane wskaźników PKB per capita oraz wartości dodanej brutto na pracownika nie obejmują lat 2015 – 2016, a jedynie rok 2014 (i wcześniejsze) zdecydowano włączyć je do niniejszej Raportu. Po pierwsze dane te nie były ujęte w poprzedniej analizie tj. „Informacji z realizacji Strategii Rozwoju Szczecina 2025 i Wieloletniego Programu Rozwoju Szczecina za rok 2014 i III kwartały 2015 r.”, po drugie wskaźniki te są jednym z najpopularniejszych w mierzniu dobrobytu obywateli, po trzecie ujęte w tym miejscu wskaźniki (poziomu bezrobocia i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia) obejmujące aktualniejsze dane pozwalają w pewnym, ograniczonym stopniu prognozować kierunek zmian tych pierwszych.

¹⁶ Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

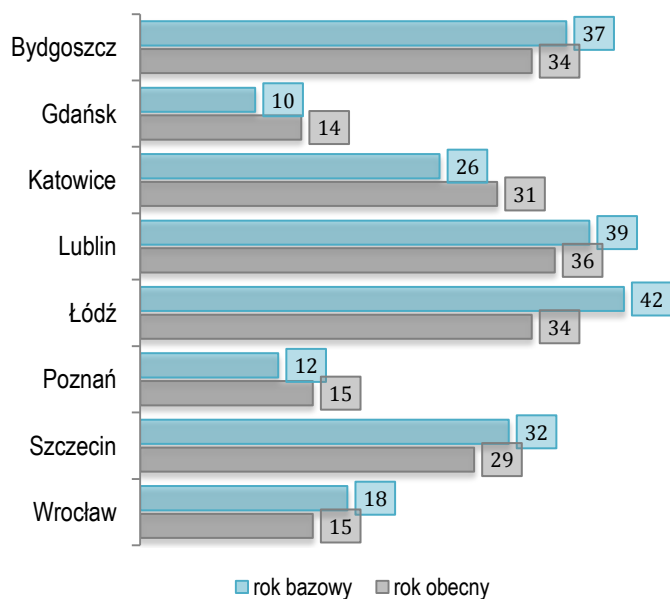
¹⁷ Szczegółowa metodyka tej analizy została zaprezentowana na początku rozdziału 3 Raportu. Syntetycznie ujmując, nadawanie rang polega na przydzieleniu każdemu miastu punktu zgodnego z miejscem uzyskanym przez nie w danej kategorii. Im wyższe miejsce, tym mniej punktów i wyższa pozycja ogólna.

¹⁸ Dane dotyczą udziału bezrobotnych zarejestrowanych w ogóle ludności w wieku produkcyjnym (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS).

Dwa pozostałe wskaźniki dotyczą długości życia mężczyzn i kobiet. Szczecin uzyskał pozycję 5 w obu z nich, co było wynikiem analogicznym w stosunku do okresu bazowego.

W łącznym zestawieniu Szczecin awansował z pozycji 5 na 4 (29 punktów), za Wrocławiem i Poznaniem (po 15 pkt) i Gdańskiem (14 pkt). Ww. miasta porównywalne zdecydowanie wyprzedzają resztę grupy porównawczej.

Wyniki analizy rankingowej Szczecina na tle Grupy Porównawczej
(rok bazowy = 2011, rok obecny = najnowsze dostępne dane, 2014-2016; wartości na osi poziomej - punkty)

3.2. Monitoring Strategii – monitoring wskaźnikowy celu I

Wskaźniki celu 1: *Szczecin – miasto wysokiej jakości życia*, stanowią mierniki rozwoju sfery społecznej, obejmujące swym zakresem m.in. tereny zielone, ochronę zdrowia, bezpieczeństwo oraz kulturę.

W dalszej części niniejszego podrozdziału zawarto analizę przedmiotowych wskaźników oraz scharakteryzowano ogólną pozycję Szczecina na tle miast porównywalnych. Należy zaznaczyć, że w przypadku większości wskaźników dane dostępne były dla lat 2015 i wcześniejszych¹⁹. Zatem poniższa analiza dotycząca pozycji Szczecina na tle miast porównywalnych odnosi się w znacznej mierze do roku 2015.

W zakresie większości wskaźników dotyczących celu 1 Szczecin poprawił swoją pozycję względem roku bazowego, uzyskując już w 2015 r. pozycję lidera na tle grupy porównawczej. Również w przypadku wskaźników dotyczących przestępczości, których dane są już dostępne za 2016 r. Miasto poprawiło swoją pozycję. Atutem Szczecina jest jego wysoki poziom walorów przyrodniczych. Jest on trzecim pod względem powierzchni miastem w Polsce, zajmując 30 055 ha ustępuje jedynie Warszawie i Krakowowi, jednocześnie pod względem liczby ludności znajdując się na 7 pozycji²⁰. Powyższe wpływa na relatywnie niską gęstość zaludnienia, przez co w Mieście możliwe jest zagospodarowanie znacznej powierzchni przez tereny zielone i rekreacyjne. W 2015 r. udział terenów zielonych w powierzchni Miasta wynosił 14,9%, lokując je na 2 pozycji. Liderem w tym zakresie był Poznań z 17% udziałem.

Warto zaznaczyć, że sukcesywnej poprawie ulega jakość terenów zielonych i turystycznych w Mieście. W latach 2015-2016 prowadzono m.in. rewitalizację Stawu Brodowskiego oraz wdrożono program „zielone podwórka i przedogródki” (szerzej: rozdział 2 Raportu). W nadchodzących latach planowane są prace rewaloryzacyjne zabytkowego Parku Żeromskiego, Parku Kasprowicza i Cmentarza Centralnego. Polepszeniu ulegnie dostępność turystyczna lasów miejskich, planowana jest również realizacja projektu „Mare Dambiensis”, czyli utworzenie 5 zakątków na jeziorze Dąbie Małe z 36 miejscami na kajaki, pomostami oraz miejscami na ognisko.

Wśród wskaźników monitorujących cel 1 zdecydowana poprawa nastąpiła w zakresie świadomości kulturalnej mieszkańców Szczecina. W 2015 r. na 1 000 mieszkańców przypadło aż 721 widzów i słuchaczy teatrów oraz instytucji muzycznych, co pozwoliło uplasować Miasto na 2 miejscu wśród grupy porównawczej (za Katowicami). Niebagatelny wpływ na ten wskaźnik miała finalizacja w ostatnich latach kilku istotnych projektów, m.in. Filharmonii im. Mieczysława Karłowicza oraz modernizacji Teatru Współczesnego. Z kolei w nadchodzących latach planowana jest przebudowa i rozbudowa Teatru Letniego, poprawiająca jakość infrastruktury kulturalnej w Mieście.

Nieco lepiej niż w roku bazowym przedstawiała się sytuacja w zakresie zabezpieczenia medycznego. W 2011 r. na 10 tys. ludności przypadło 49,3 lekarzy, z kolei w 2015 r. było ich 53,6. Wzrost ten był jednak najwolniejszy spośród grupy porównawczej, przez co Szczecin spadł z 3 na 4 pozycję w rankingu. Najlepiej pod tym względem wypadła Bydgoszcz, która awansowała o 2 miejsca (z 5 na 3). Wartym odnotowania jest fakt, że Szpital im. prof. Tadeusza Sokołowskiego w Szczecinie zajął wysokie, piąte miejsce w

¹⁹ Za 2016 r. dane dostępne były w przypadku wskaźnika wykrywalności przestępstw oraz Zagrożenia przestępczością na 100 tys. mieszkańców

²⁰ GUS – stan na 31.12.2015 r.

ogólnopolskim rankingu szpitali w kategorii „najlepsze szpitale ortopedyczne”, a w kategorii „najlepsze szpitale chirurgiczne” uplasował się na pozycji 12²¹.

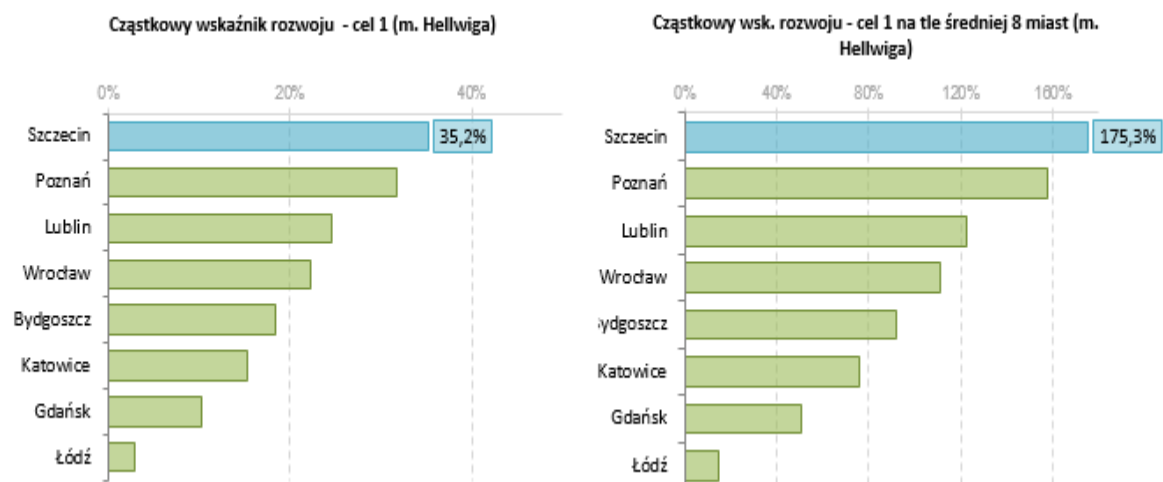
Jakość życia w Szczecinie podnosi również systematycznie malejące zagrożenie przestępczością, a także najwyższy spośród grupy miast porównywalnych wskaźnik wykrywalności przestępstw, który w 2016 r. osiągnął 65,2%.

Poprawie uległa opieka żłobkowa. W zakresie odsetka dzieci objętych opieką w żłobkach Szczecin awansował o 2 miejsca (względem roku bazowego) i zajął 5 pozycję z wynikiem 13,25%. Liderem w tym zakresie nadal pozostaje Wrocław (22,28%). Duży dystans do lidera zestawienia świadczy o potrzebie podejmowania dalszych działań poprawiających sytuację w tym zakresie. W 2017 r. planowana jest m.in. budowa nowej placówki, która pomieści około 60 dzieci. Dodatkowo w latach 2017-2018 Miasto zamierza przeznaczyć niemal 1,5 mln zł na zwiększenie liczby oraz dostosowanie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w już istniejących żłobkach. Warte podkreślenia jest wprowadzenie przez samorząd lokalny tzw. „*bonu opiekuńczego*” w wysokości 500 zł netto miesięcznie. Środki te można przeznaczyć na pokrycie kosztów umieszczenia dziecka w przedszkolu niepublicznym, klubiku dziecięcym lub na zatrudnienie opiekunki.

W zakresie poprawy walorów wizualnych Miasta na uwagę zasługuje sukcesywne remontowanie elewacji kamienic. W 2016 r. odnowiono dwie oficyny przy ul. Królowej Jadwigi oraz jedną przy Wojska Polskiego. W sumie na remonty w 2016 r. ZBiLK²² przeznaczył 10 mln zł. Z kolei w 2017 r. ma to być 14 mln zł²³. W planie jest dokonanie termomodernizacji oraz remontów elewacji w 19 budynkach.

W ogólnym zestawieniu analizy benchmarkingowej dla celu I Szczecin pozostaje liderem, umacniając swoją pozycję wśród grupy porównawczej. W czołówce znalazł się również Poznań, który awansował z 3 na 2 pozycję zestawienia oraz Lublin, który znalazł się na 3 pozycji, wypierając tym samym z podium Wrocław.

Na poniższych diagramach przedstawiono pozycję Szczecina na tle grupy porównawczej (szerzej na temat miar Hellwiga: Załącznik nr 2).

²¹ Źródło: ranking Wprost 2017.

²² Zarząd Budynków i Lokali Komunalnych.

²³ <https://wiadomosci.szczecin.eu/mieszkalnictwo/rozpoczely-sie-remonty-kamienic> – dostęp 07.07.2017 r.

3.3. Monitoring Strategii – monitoring wskaźnikowy celu II

Wskaźniki celu 2: *Szczecin – miasto nowoczesnej, konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki* za 2016 r. stanowią mierniki sytuacji ekonomiczno-gospodarczej Miasta. Obejmują swoim zakresem m.in. informacje dotyczące działalności przedsiębiorstw, środków pozyskiwanych z UE, podatków oraz turystyki.

W dalszej części niniejszego podrozdziału dokonano analizy wartości uzyskanych przez Szczecin wskaźników oraz przedstawiono jego pozycję na tle miast porównywalnych. W zakresie niektórych wskaźników wykorzystywanych do analizy realizacji celu II dostępność danych kończyła się na 2015 r. (patrz: diagramy 4 i 5). Zatem analiza pozycji Szczecina tam gdzie to możliwe odnosi się do roku 2016, natomiast w pozostałych przypadkach do roku 2015.

W analizowanym okresie Szczecin poprawił wartości większości wskaźników gospodarczych względem roku 2011, jednak Miasto nadal wypadło przeciętnie na tle grupy porównawczej.

Szczecin wciąż charakteryzuje wysoka aktywność gospodarcza mieszkańców. W 2016 r. liczba podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców wyniosła 1 700, co stanowiło jeden z najlepszych wyników, ustępując jedynie Poznaniowi (2 045) oraz Wrocławowi (1 826). Nadal jednak brakuje dużych inwestorów - w szczecińskiej gospodarce dominują mikro i małe firmy. Dużych podmiotów, zatrudniających pow. 250 pracowników, było jedynie 1,5 w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców²⁴. Generalnie w grupie porównawczej wskaźnik ten nie różnił się znacząco, za wyjątkiem Katowic (3,52) oraz silnych gospodarczo Poznania (2,94) i Wrocławia (2,49).

Miasto Szczecin osiągnęło przeciętny wynik pod względem przyciągania kapitału zagranicznego. W przeliczeniu na 1 mieszkańca w wieku produkcyjnym w 2015 r. wartość inwestycji zagranicznych wyniosła 4 123 zł, co plasuje Szczecin na 6 pozycji zestawienia, przed Bydgoszczą i Lublinem.

W zakresie pozyskiwania kapitału zagranicznego Szczecin jest miastem otwartym na współpracę z podmiotami pochodzącymi ze Skandynawii, ze znacznym udziałem inwestorów duńskich. Miasto wydaje się być dla takich podmiotów bardzo atrakcyjne, o czym świadczy obecność takich firm jak KK-Wind Solution²⁵, DGS, Tieto, Coloplast, a także wejście w 2017 r. duńskiego Advansor. Szczególny nacisk kładzie się na pozyskanie inwestorów w obszarach offshore, BPO/SSC/ICT, energii odnawialnej oraz logistyki. Podejmowane są działania mające na celu zdobycie zagranicznych inwestorów m.in. poprzez stworzenie marki *Invest in Szczecin*, a także współpracę z izbami gospodarczymi oraz stowarzyszeniami. Należy jednak pamiętać, że miasta porównywalne również wykazują aktywność w zakresie przyciągania zagranicznego kapitału, a oferta lokalizacji jest na tyle duża, że decyzja inwestycyjna podjęta zostaje w oparciu o liczne czynniki związane m.in. z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym infrastrukturą, ofertą edukacyjną, połączeniami komunikacyjnymi, a także nowoczesnością dostępnej powierzchni biurowej.

Szczególną uwagę należy zwrócić na wskaźnik dotyczący nakładów na działalność innowacyjną na 1 osobę aktywną zawodowo (dane za 2015 r.). W tym przypadku dokonany został największy postęp, plasujący

²⁴ W 2016 r. w Szczecinie funkcjonowało 60 firm zatrudniających powyżej 250 pracowników i w porównaniu do 2015 r. było ich o 2 mniej. Szczególną uwagę zwraca fakt, że obserwuje się tendencję spadkową. W 2011 r. dużych przedsiębiorstw w Mieście było 67. Podobny trend występuje jednak w całej grupie porównawczej. Jedynie Wrocław (158 firm w 2011 r. i 159 w 2016 r.) i Gdańsk (90 w 2011 r. i 91 w 2016 r.) nieznacznie poprawiły wynik.

²⁵ Firma KK-Wind Solution w listopadzie 2015 r. otworzyła kolejną halę produkcyjną oraz rozpoczęła rekrutację 70. W 2016 r. zatrudniała około 500 osób. Przedsiębiorstwo wskazało na dogodne położenie miasta (ze względu na bliskość Danii) oraz dobrą współpracę z władzami. Warto zaznaczyć, że KK-Wind Solution uhonorowana została tytułem Pracodawcy Roku 2016 w kategorii pow. 250 pracowników.

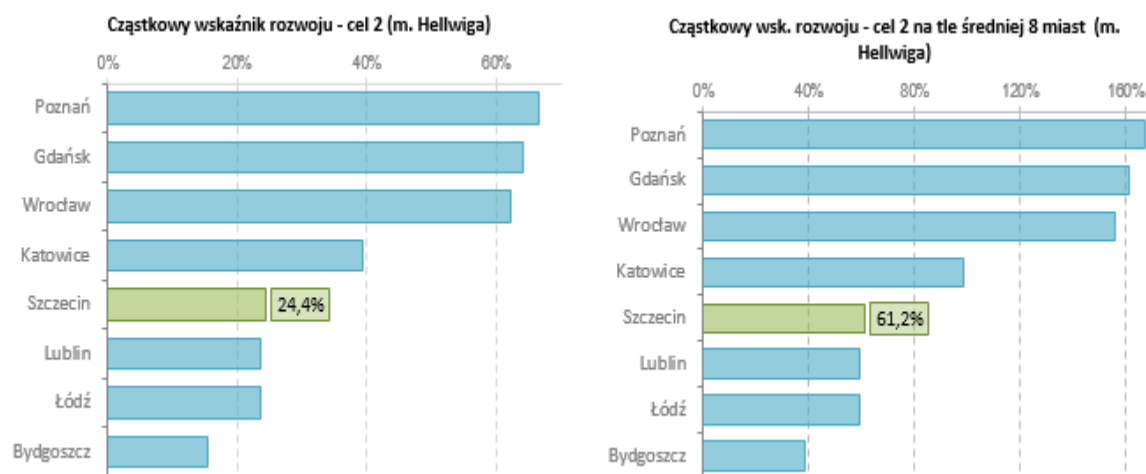
Miasto na 2 pozycji zestawienia z wartością 863,4 zł (wzrost o 3 miejsca względem okresu bazowego) ustępując nieznacznie jedynie Wrocławowi. Za Szczecinem uplasował się silny gospodarczo Poznań oraz Katowice. Wysoki poziom nakładów spowodowany był w szczególności aktywnością przedsiębiorstw usługowych, która była najwyższa w Polsce. Również aktywność innowacyjna przedsiębiorstw przemysłowych wypadła lepiej niż w większości miast porównywalnych, wyprzedzając m.in. Poznań, Łódź oraz Bydgoszcz²⁶.

Nieznaczne pogorszenie sytuacji nastąpiło w sferze turystyki. We wskaźniku dotyczącym miejsc noclegowych na 1 000 mieszkańców (dane za 2016 r.) Szczecin spadł o 2 pozycje, plasując się na 4 miejscu zestawienia, pomimo nieznacznego rozbudowania bazy noclegowej. W tym zakresie niezmiennie przoduje Gdańsk, zaś znaczna poprawa nastąpiła w przypadku Wrocławia, który awansował na 2 pozycję rankingu. Co jednak istotne, w Szczecinie realizowanych jest obecnie kilka inwestycji zwiększających bazę noclegową. Są to m.in. Hotel Nad Rusalką, otwierane przez Marriott hotele Courtyard i Moxy, a także otwarty niedawno Hotel Vulcan. W dalszym ciągu odczuwalny jest brak w Mieście hotelu pięciogwiazdkowego. Budowa takiego obiektu nadal nie jest planowana.

Warto zaznaczyć, że w sferze turystycznej realizowane były działania, które wpłyną bezpośrednio na zwiększenie atrakcyjności Miasta. Zaliczyć do nich można przede wszystkim przebudowę kąpieliska Arkonka, a także budowę spójnego systemu ścieżek rowerowych. Na realizację obu inwestycji w 2015 r. przeznaczono ponad łącznie 4 mln zł.

W nadchodzących latach planowane są inwestycje ugruntowujące pozycję Szczecina jako miasta o bogatej kulturze żeglarskiej. Zaliczyć do nich należy m.in. budowę przystani jachtowej nad Zatoką Śpiącego Suma, uzupełnienie infrastruktury Zachodniopomorskiego Szlaku Żeglarskiego nad Zatoką Śpiącego Suma oraz na jeziorze Dąbie, a także dalsza rozbudowa dróg rowerowych.

W ramach przeprowadzonej analizy benchmarkingowej dotyczącej celu II, Szczecin uplasował się na 5 miejscu zestawienia, tuż przed Lublinem oraz Łodzią. W dalszym ciągu Miasto znacznie odbiega od liderów zestawienia, tj. Poznania, Gdańska oraz Wrocławia, które zdecydowanie wyprzedzają grupę porównawczą.

²⁶ GUS, *Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2013-2015*, Informacje i Opracowania Statystyczne, Warszawa 2016, s. 44.

3.4. Monitoring Strategii – monitoring wskaźnikowy celu III

Wskaźniki celu 3: *Szczecin – miasto o wysokim kapitale intelektualnym* stanowią mierniki z obszaru samorządności i edukacji.

W dalszej części niniejszego podrozdziału dokonano analizy wartości uzyskanych przez Szczecin wskaźników oraz przedstawiono jego pozycję na tle miast porównywalnych. W zakresie niektórych wskaźników służących do analizy realizacji celu III dostępne dane nie obejmowały 2016 r. (patrz: diagramy 6 i 7). Tam gdzie to możliwe analiza odnosi się również do 2016 r z kolei w pozostałych przypadkach do 2015 r.

Miasto nie ma możliwości bezpośredniego wpływu na postawy prospołeczne. Może jednak w sposób pośredni i długofalowy wspierać ich upowszechnienie. Istotną rolę odgrywa tutaj działalność samorządu we wspieraniu i rozbudowie potencjału organizacji pozarządowych. Łatwo dostępny kapitał, informacja, wiedza, a także nastawienie na współpracę tworzą przyjazny klimat do prowadzenia tego typu działalności. Zachęcają tym samym społeczność do większego zaangażowania w życie publiczne miasta.

Również pod względem liczby organizacji pozarządowych, obejmujących fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne, Szczecin nie wypada zbyt dobrze. W rejestrze REGON było ich zarejestrowanych 46 na 10 000 mieszkańców, co w 2016 r. pozwoliło Miastu uplasować się na 6 pozycji zestawienia, czyli tej samej co w roku bazowym.

W momencie sporządzania niniejszego Raportu dostępność danych w przypadku większości wskaźników monitorujących sektor nauki była ograniczona i nie obejmuje ona roku 2016, a jedynie 2015²⁷. W ich przypadku Szczecin plasował się w najniższej trójce grupy porównawczej. Najgorzej pod tym względem wyglądała liczba absolwentów, która stale malała i w 2015 r. osiągnęła wynik 249 na 10 000 mieszkańców, plasując Miasto na ostatnim miejscu zestawienia, tuż za Bydgoszczą. Trend ten obserwowany był we wszystkich miastach z grupy porównawczej, nie był jednak tak dynamiczny jak w przypadku Szczecina. W porównaniu do roku bazowego liczba absolwentów zmniejszyła się tu o 32%. Druga pod względem tempa „utrąty” absolwentów Bydgoszcz osiągnęła dynamikę spadku na poziomie 22%. Najlepiej pod tym względem wypadł Lublin z 6% spadkiem.

Również liczba studentów nie zapowiada znacznej zmiany w zakresie wskaźnika absolwentów, ponieważ wartość ta systematycznie spada. W 2011 r. na 10 000 mieszkańców przypadało 1 227 studentów, zaś w 2015 r. było ich jedynie 972. Był to ogólnopolski trend, jednak w grupie porównawczej to właśnie Szczecin tracił ich w najszybszym tempie. Zjawisko to pogłębiała coraz większa siła nabywcza oraz mobilność edukacyjna. Można zatem przypuszczać, że coraz większa liczba studentów preferowała uznawane ośrodki edukacyjne. Wśród grupy porównawczej najwolniej studentów traciły Gdańsk, Poznań oraz Wrocław. Nieco lepiej na tle miast porównywalnych sytuacja wyglądała w przypadku studentów nauk ścisłych. Ich udział w całkowitej liczbie studentów wszystkich kierunków wyniósł 21% (5 miejsce). Liderem w tym zestawieniu w dalszym ciągu pozostawał Wrocław z wynikiem 31,8%.

W rankingu uczelni akademickich w 2016 r.²⁸ najlepiej notowaną w skali kraju szczecińską uczelnią był Pomorski Uniwersytet Medyczny, który zajął 32 miejsce w zestawieniu ogólnopolskim. Na 41 miejscu znalazł

²⁷ Jedynie w przypadku średnich wyników egzaminów gimnazjalnych dostępne były za lata 2015 – 2016.

²⁸ Ranking Szkół Wyższych 2016, Perspektywy 2016 – Najlepsze Uczelnie Akademickie 2016

się Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny. Z kolei Uniwersytet Szczeciński zajął 49 pozycję. Wśród grupy porównawczej najbardziej uznanymi ośrodkami edukacyjnymi cieszą się głównie uczelnie z Poznania oraz Wrocławia. W powyższym zestawieniu przed Pomorskim Uniwersytetem Medycznym znalazło się 5 ośrodków z Poznania (zajmujących miejsca 3, 12, 17, 22, 28), 4 z Wrocławia (miejsca 5, 7, 18, 29) oraz 3 z Gdańska (miejsca 9, 15, 21).

W dalszym ciągu wyzwaniem dla Miasta pozostaje intensyfikacja działań na styku nauki i biznesu. Problemem jest w szczególności szybkie i skuteczne wprowadzanie absolwentów na rynek pracy oraz dostosowanie nauczania do jego potrzeb. Obecnie niektóre branże szczególnie odczuwające deficyt wykwalifikowanych specjalistów, np. sektor IT, starają się w płynny sposób wprowadzać absolwentów na rynek pracy. Za przykład może tutaj posłużyć podpisane pomiędzy Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym, a Grupą Azoty Z.Ch. Police S.A. porozumienie w sprawie kształcenia na kierunku inżynieria chemiczna i procesowa.

Kluczowym działaniem pozostaje zatem wspólna (na szczeblu samorządowym i akademickim) promocja Miasta jako atrakcyjnego ośrodka akademickiego i rynku pracy. Ponadto istotną rolę samorządu upatruje się jako inicjatora ściślejszej współpracy środowisk akademickich i biznesowych. Miasto wychodzi naprzeciw powyższym wyzwaniom, np. w ramach inicjatywy „Akademicki Szczecin”²⁹, poprzez którą realizowane są takie działania jak program stypendialny Prezydenta Miasta Szczecin, czy warsztaty tematyczne dotyczące kierunków współpracy Miasta ze środowiskiem uczelnianym.

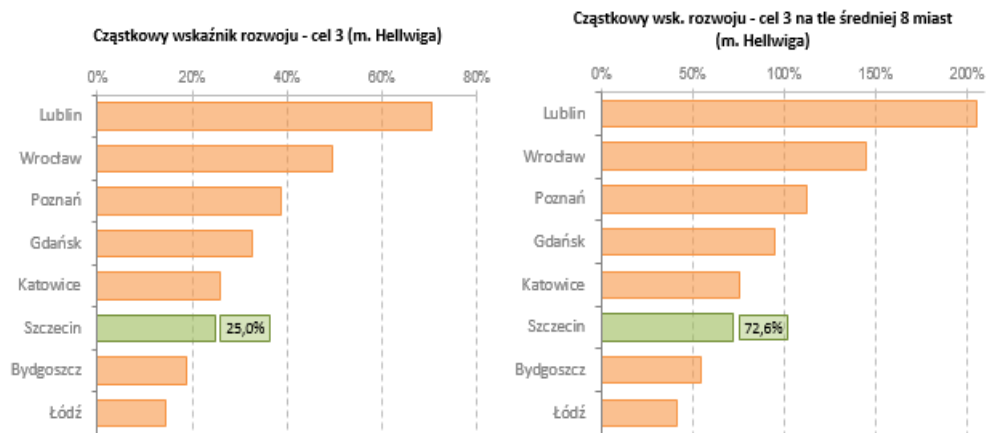
Szczecin uzyskiwał natomiast bardzo dobry wynik pod względem zdawalności egzaminu maturalnego przez uczniów szkół ponadgimnazjalnych zawodowych. Zarówno w roku bazowym, jak i 2015³⁰ zajmował on 1 pozycję wśród miast porównywalnych. W ogólnopolskim rankingu Techników 2017 w pierwszej 50 znalazły się 3 szkoły ze Szczecina³¹.

Podsumowując pozycję Szczecina w zakresie realizacji celu III, należy stwierdzić, że Miasto wypadło lepiej na tle grupy porównawczej niż w roku bazowym, w którym zajmowało ostatnią pozycję w zestawieniu. Zgodnie z wynikami za analizowany okres Miasto zajęło 6 miejsce, przed Bydgoszczą i Łodzią. W dalszym jednak ciągu znacznie odbiega ono od liderów zestawienia. W porównaniu do średniej dla 8 miast, realizacja tego celu to 72,6%. Z kolei zajmujący pierwsze miejsce Lublin osiągnął wynik aż 204,8%.

²⁹ Jest to projekt promocyjno-informacyjny realizowany wspólnie przez Miasto Szczecin oraz uczelnie wyższe, zmierzający do rozwoju szczecińskiego ośrodka naukowo-akademickiego.

³⁰ Ze względu na brak pełnych danych w zakresie zdawalności maturalnej (dotyczących wszystkich miast) za 2016 r. w weryfikacji przyjęto zdawalność za 2015 r.

³¹ Miejsce 30 Technikum Elektryczno-Elektroniczne w ZSE-E, 35 – Technikum Informatyczne SCI, 45 Technikum Zawodowe nr 4 w ZS nr 8 im. St. Staszica.

3.5. Monitoring Strategii – monitoring wskaźnikowy celu IV

Wskaźniki celu 4: *Szczecin – atrakcyjne miasto metropolitalne* stanowią mierniki obejmujące m.in. jakość życia, atrakcyjność miasta oraz infrastrukturę transportową.

W dalszej części niniejszego podrozdziału zawarta została analiza przedmiotowych wskaźników oraz charakterystyka ogólnej pozycji Szczecina na tle miast porównywalnych. W przypadku części wskaźników najnowsze, możliwe do uzyskania dane dostępne były dla 2015 lub 2014 r.³² (patrz: diagramy 8 i 9). Poniższa analiza odnosi się do możliwie najnowszych danych.

Według klasyfikacji ujętej w Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 Szczecin jest jednym z największych ośrodków metropolitalnych w Polsce. Natomiast na tle europejskim, według klasyfikacji METREX/ESPON, Miasto jest zaliczane do słabo wykształconych metropolii, znajdujących się w początkowej fazie rozwoju. W kontekście analiz zrealizowanych na zlecenie Komisji Europejskiej dotyczących węzłów miejskich TEN-T, Szczecin sprofilowano jako "peryferyjny węzeł miejski w Korytarzu Transportowym Bałtyk-Adriatyk, miasto post-przemysłowe, o większej produktywności usług". W Szczecińskim Obszarze Metropolitalnym intensywnie realizowane są zadania wspierające rozwój metropolii, tzw. zintegrowane działania rozwojowe, na które składają się wdrażanie Strategii rozwoju SOM (2020), Zintegrowanej Strategii Transportu Publicznego SOM na lata 2014-2020, Zintegrowanego Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla SOM na lata 2016-2023, Zintegrowanego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla SOM oraz Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych SOM..

Wskaźnik PKB per capita jest jednym z najpowszechniej stosowanych w pomiarze dobrobytu obywateli, jednakże jego publikacja na poziomie podregionów przebiega ze znacznym opóźnieniem. W poprzednim dokumencie „Informacji z realizacji Strategii Rozwoju Szczecina 2025 i Wieloletniego Programu Rozwoju Szczecina za rok 2014 i III kwartały 2015 r.” ww. wskaźnik obejmował lata 2011-2012. Obecnie dane te dostępne są również za lata 2013-2014 w związku z czym zdecydowano o włączeniu go do niniejszego Raportu, co pozwoliło zaprezentować zmianę pozycji Miasta w stosunku do poprzedniej weryfikacji. Pod względem zamożności Szczecin utrzymał swoją pozycję z roku bazowego i w 2014 r. nadal plasował się na 6 pozycji wśród miast porównywalnych, przed Lublinem i Bydgoszczą. W tych okresach PKB per capita w Szczecinie wyniósł odpowiednio 38 996 zł oraz 42 782 zł. W grupie porównawczej zdecydowanie dominuje Poznań, który w 2014 r. wypracował na jednego mieszkańca aż 70 205 zł.

Jak wspomniano w części Raportu poświęconej wskaźnikom strategicznym na poziomie Szczecina, w SOM również zaobserwowano istotną poprawę sytuacji na rynku pracy. Przyjazny klimat dla przedsiębiorczości, który udało się wytworzyć samorządom procentuje w postaci rozwoju lokalnych przedsiębiorstw, a także napływu nowych inwestorów. Przyczyniło się to do spadku bezrobocia, które w 2016 r. wyniosło 3,7%³³, co oznaczało istotny spadek względem roku bazowego, w którym stopa ta wynosiła 6,8%. Pozwoliło to awansować SOM o 2 miejsca w rankingu miast porównywalnych, z 6 na 4 pozycję.

W Szczecinie realizowanych jest wiele inwestycji wzmacniających funkcje metropolitalne miasta rdzeniowego.. W 2015 r. wybudowano Międzyszkolny Ośrodek Sportowy – Euroregionalne Centrum Edukacji Wodnej i Żeglarskiej. Na ten cel Miasto przeznaczyło ponad 15 mln zł. Z kolei na przebudowę Miejskiego Stadionu im. F. Krygiera w 2016 r. przeznaczono niemal 2 mln zł. Docelowo obiekt ten ma zostać

³² Dotyczy wskaźników: PKB per capita, Wartość dodana brutto na 1 pracującego, Saldo migracji w metropolii na 10 tys. mieszkańców.

³³ Wartość dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla obszaru metropolitalnego Szczecina.

powiększony o 4 trybunę, salę konferencyjną oraz muzeum. Planowana jest również budowa aquaparku. Warto odnotowania jest również budowa nowych biurowców i apartamentowców, m.in. Hanza Tower oraz kompleksu Posejdon.

SOM uzyskał wysokie noty na tle grupy porównawczej w zakresie dostępności do infrastruktury gazowej, zapewniając dostęp do tego paliwa 80% swoich mieszkańców i pozostając liderem zestawienia. Warto jednak zaznaczyć, że wykorzystanie sieci gazowej staje się coraz mniej powszechne. W większości miast porównywalnych odsetek korzystających był niższy niż w roku bazowym. Jedynie w przypadku Katowic, Lublina oraz Łodzi nastąpił jego nieznaczny wzrost.

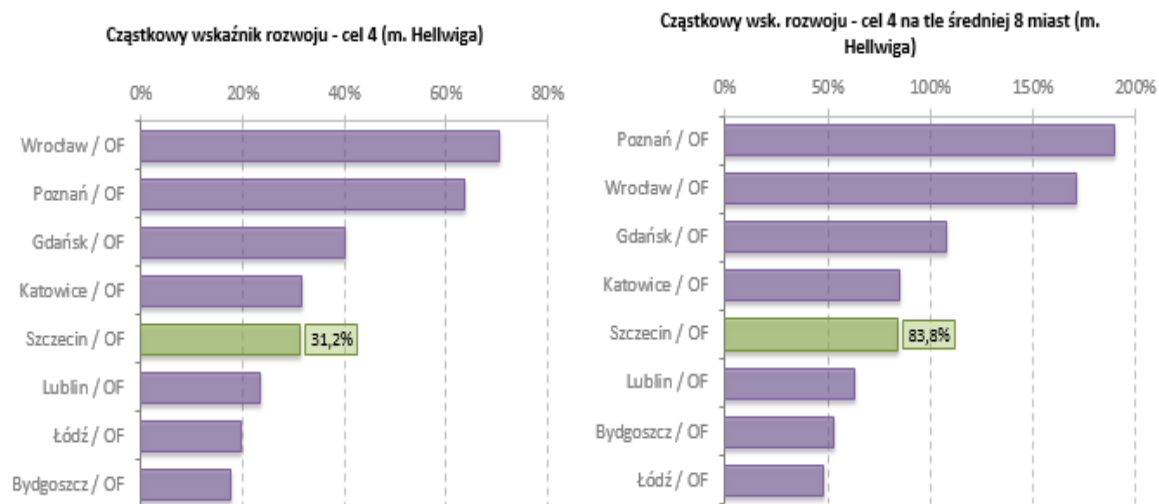
Opóźnienie publikacji danych występuje również w przypadku wskaźników analizujących obszar infrastruktury drogowej (ostatnie dostępne dane za 2015 r.). W ich przypadku pozycja Szczecina na tle grupy porównawczej uległa pogorszeniu. Miasto pod względem udziału utwardzonych dróg publicznych na 100 km² powierzchni Miasto spadło o 2 miejsca w porównaniu do roku bazowego (z 3 na 5). Wynikało to głównie z rosnącej pozycji Lublina i Wrocławia. Brak nowych odcinków dróg szybkiego ruchu oddanych do użytku w ostatnich latach spowodował, że w zakresie wskaźnika dróg ekspresowych i autostrad na 10 tys. km² w województwie zachodniopomorskim również odnotowano spadek, z 4 na 7 pozycję wśród wszystkich województw. Nowe fragmenty przebiegającej przez województwo zachodniopomorskie drogi ekspresowej S3 otwierane są już poza jego terytorium. Z kolei budowa kolejnych odcinków dróg ekspresowych S6 oraz S10 znajduje się dopiero w przygotowaniu, w fazie przetargu lub budowy. Ich realizacja w nadchodzących latach może przyczynić się do poprawy pozycji Miasta. Tymczasem w grupie porównawczej w latach 2015-2016 uruchamiano liczne fragmenty tego typu dróg. Dotyczy to zwłaszcza województwa łódzkiego, w którym w 2016 r. otwarto m.in. węzeł Łódź Południe. Można zatem przypuszczać, że po publikacji danych za 2016 r. pozycja Szczecina nie ulegnie poprawie lub ulegnie pogorszeniu. Należy jednak zaznaczyć, że władze samorządowe mają ograniczony wpływ na decyzje instytucji centralnych dotyczące rozwoju sieci dróg krajowych.

Pomimo relatywnie mało zadowalających wyników dotyczących infrastruktury drogowej, należy zaznaczyć, że Miasto podejmuje liczne działania mogące skutkować poprawą wyników w przyszłości. Kosztem ponad 7,5 mln zł zrealizowano etap Ib Trasy Północnej - przebudowie uległa ul. Warcisława. Niemal 38,4 mln zł przeznaczono na przebudowę ul. Potulickiej i Narutowicza. Ponadto planowanych jest wiele dalszych inwestycji w infrastrukturę transportową m.in. uruchomienie Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej, łączącej największe miasta obszaru metropolitalnego, tj. Stargard, Goleniów, Gryfino i Police, a także budowa Węzła Łęknio łączącego aleję Wojska Polskiego z tzw. trasą średnicową.

Ponadto w 2015 r. uruchomiono m.in. *Szczeciński Szybki Tramwaj*, czyli bezkolizyjne połączenie łączące prawo i lewobrzeżną część Szczecina. Na ten cel przeznaczono ponad 171 mln zł. Z kolei w 2016 r. wydano ponad 216 mln zł na poprawę stanu szczecińskich torowisk tramwajowych.

W dalszym ciągu konieczne są działania zmierzające do poprawy skomunikowania Miasta z resztą kraju, zarówno w obszarze drogowym, kolejowym, śródlądowym, morskim, jak i lotniczym. Do najważniejszych działań w tym obszarze należy m.in. budowa zachodniej obwodnicy Szczecina przebiegającej od autostrady A6 na wysokości Kołbaskowa przez Police oraz do węzła drogowego w Goleniowie (droga ekspresowa S3), realizacja wspomnianej wcześniej drogi ekspresowej S6 łączącej Szczecin z Gdańskiem, pogłębienie toru wodnego do głębokości 12,5 m na trasie Szczecin – Świnoujście oraz rozwój połączeń lotniczych z Portu Lotniczego Szczecin-Goleniów. Warto podkreślić, że w 2017 r. zostało utworzone dodatkowe połączenie Goleniów-Warszawa. Z kolei w 2016 r. do użytku oddany został zmodernizowany budynek dworca Szczecin Główny, który znacząco poprawił komfort podróżujących. Nakłady na ten cel w głównej mierze poniosły PKP.

W ramach analizy benchmarkingowej dla celu IV Szczecin uplasował się na 5 pozycji wśród miast porównywalnych, za Gdańskiem i Katowicami, lecz wyprzedzając Lublin, Łódź i Bydgoszcz. Spośród grupy porównawczej wyraźnie wyróżniają się metropolie Wrocławia oraz Poznania.

3.6. Analiza realizacji strategii - Podsumowanie

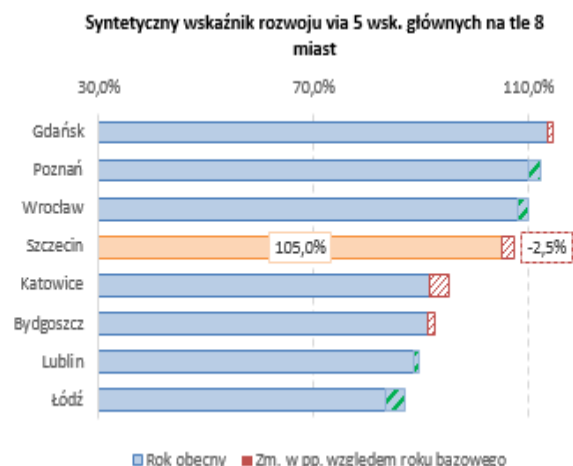
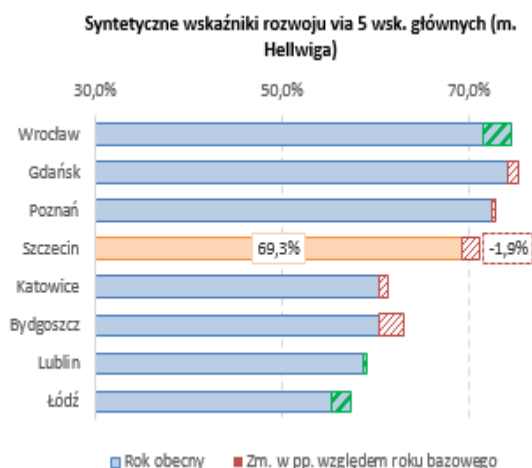
W przypadku większości wskaźników odzwierciedlających poziom rozwoju miasta, Szczecin wciąż plasuje się w drugiej połowie zestawienia miast porównywalnych. Względem roku bazowego swoją pozycję poprawił jedynie w zakresie celu II.

Wskaźnik	Pozycja (m. Hellwiga)	
	Rok bazowy	Rok obecny
5 wskaźników głównych	4	→ 4
Cel I	1	→ 1
Cel II	6	↑ 5
Cel III	6	→ 6
Cel IV	5	→ 5

Wskaźniki główne

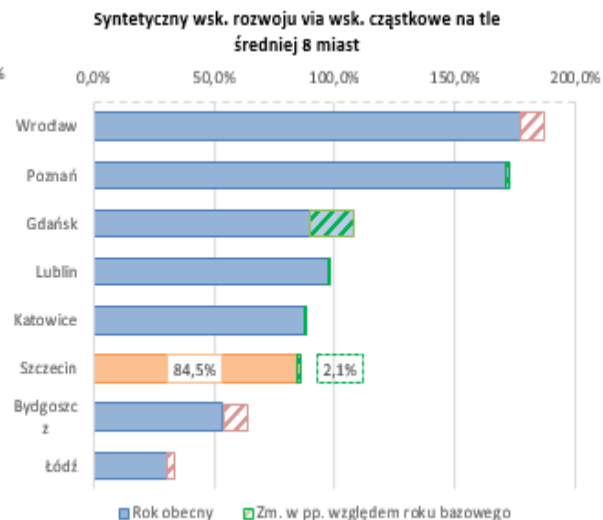
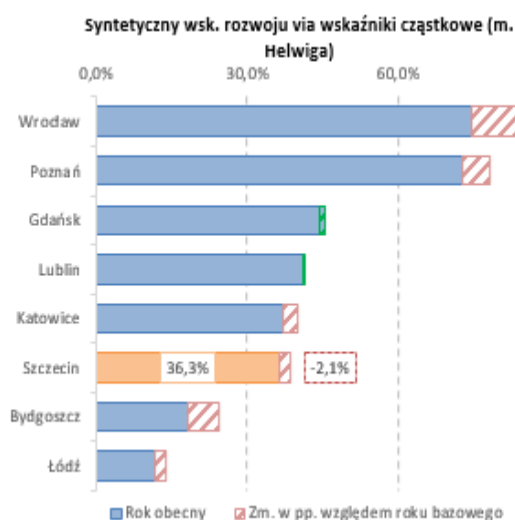
W zagregowanym ujęciu, tj. syntetycznych wartościach obliczonych na podstawie 5 wskaźników głównych³⁴ (patrz: podr. 3.1) Miasto wypadło nieco gorzej niż w roku bazowym, nadal zachowując wśród grupy porównawczej 4 pozycję (lewy wykres). Również na tle średniej dla 8 miast Szczecin plasuje się na 4 pozycji (prawy wykres; średnia = 100%).

³⁴ Są to: PKB per capita, przeciętna długość życia, poziom bezrobocia, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto oraz wartość dodana brutto na 1 pracującego. Pomimo znaczne opóźnienia w publikacji danych dotyczących wskaźników PKB per capita oraz wartości dodanej brutto na 1 pracującego zostały one włączone do niniejszej analizy. Z jednej strony dane te pozwalają uzyskać pełniejszy obraz sytuacji Miasta, z drugiej zaś są trudno zastępowalne.

Cele strategiczne

W zagregowanym ujęciu, tj. syntetycznych wartościach obliczonych na podstawie 4 cząstkowych wskaźników rozwoju (dla poszczególnych celów strategicznych) Miasto wypadło nieco gorzej niż w roku bazowym, zachowując jednak wśród grupy porównawczej 6 pozycję (lewy wykres). Również na tle średniej dla 8 miast Szczecin plasuje się na 6 pozycji (prawy wykres; średnia = 100%). W tym zakresie Miastu udało się jednak nieznacznie poprawić wynik względem roku bazowego.

Kluczowy pozostaje jednak fakt, że konsekwentnie wdrażając Strategię, w niektórych obszarach Miasto było w stanie istotnie poprawić swoją pozycję.

Największy postęp odnotowano w zakresie realizacji celu 1, dotyczącego terenów zielonych, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i kultury. Pod względem ogólnej oceny atrakcyjności miast w odniesieniu do tych aspektów, w 2015 r. Szczecin uzyskał pozycję lidera wśród porównywalnych metropolii, którą dodatkowo umocnił w 2016 r. Z pewnością przyczyniła się do tego realizacja dużych inwestycji, takich jak budowa filharmonii oraz hali widowiskowo-sportowej, lecz również wiele mniejszych inicjatyw rewitalizacyjnych, poprawiających atrakcyjność estetyczną Miasta i podnoszących jakość życia mieszkańców. Biorąc pod

uwagę inwestycje planowane do realizacji, można spodziewać się, że Szczecin utrzyma bardzo dobre wyniki w tym zakresie w kolejnych latach. Dużym atutem Miasta pozostają walory przyrodnicze oraz relatywnie wysoki udział terenów zielonych.

W tym kontekście uwagę zwraca jednak ciągle brak hotelu o najwyższym, pięciogwiazdkowym standardzie, w dalszym jednak ciągu budowa takiego obiektu nie jest planowana.

Spośród poszczególnych priorytetów Strategii, najgorzej wypada realizacja celu III, koncentrującego się na edukacji i samorządności. Miasto traci na niewielkim zaangażowaniu mieszkańców w życie publiczne oraz stale malejącej liczbie studentów i absolwentów. Konieczne są zatem działania zmierzające do promowania postaw pro obywatelskich, a także przyciągające do szczecińskich uczelni przyszłych studentów pochodzących z innych regionów

W Szczecinie poprawy nadal wymaga opieka żłobkowa i przedszkolna. Przede wszystkim niezbędne są działania zwiększające jej dostępność. W 2017 r. planowana jest co prawda budowa nowego żłobka mieszczącego około 100 dzieci, jednakże zaangażowanie Miasta w ten obszar może się okazać niewystarczające.

W sferze gospodarczej uwagę zwraca intensywna współpraca z podmiotami pochodzącymi z krajów skandynawskich, w szczególności z inwestorami duńskimi. Ponadto prowadzone są systematyczne i intensywne działania promocyjne, zachęcające skandynawskie firmy do dalszego inwestowania w Mieście. Dotychczasowe działania w tym zakresie pokazują, że jest to kierunek wart dalszego zaangażowania.

Cel	Rekomendacje
I	Sukcesywna poprawa terenów zielonych i turystycznych Działania zmierzające do zwiększenia zasobu lekarskiego Dalsza poprawa opieki żłobkowej
II	Działania zmierzające do zwiększenia obecności dużych inwestorów, a także inwestorów zagranicznych Dalsza realizacja działań zwiększająca atrakcyjność turystyczną Szczecina
III	Upowszechnianie postaw prospołecznych oraz wsparcie w rozbudowie potencjału organizacji pozarządowych Promocja miasta jako atrakcyjnego ośrodka akademickiego i rynku pracy Inicjacja ściślejszej współpracy środowisk akademickich i biznesowych
IV	Dalsze prowadzenie inwestycji wzmacniających funkcje metropolitalne Szczecina Dalsze działania zmierzające do poprawy skomunikowania Miasta z resztą kraju